

Die Ernährungswirtschaft

Gospodarka Wyżywienia

Mitteilungsblatt der Zentralkammer für die Gesamtwirtschaft im G. G. Hauptgruppe Ernährung u. Landwirtschaft
Wiadomości Centralnej Izby dla Ogólnej Gospodarki w G. G. Główny Oddział Wyżywienie i Rolnictwo

Bezugspreis monatlich Zl 3.10 zuzüglich Trägerlohn bzw. Postzustellgebühren. Erscheint jeweils zum 5. und 20. eines Monats. Bei höherer Gewalt oder sonstigen Einwirkungen besteht für den Verlag keine Verpflichtung für eine Ersatzlieferung. Anzeigebedingungen: 1 mm hohe und 22 mm breite Zeile 50 Gr. Grundschrift Nonpareille, Textspalte 1 mm Höhe und 94 mm Spaltenbreite Zl 4.—. Ermäßigte Grundpreise laut Preisliste Nr. 1. — Briefanschrift: Agrarverlag, Krakau, Nürnbergstraße 5a. — Telefon 114 79 und 114 88.

Prenumerata monatlich Zl 3.10 plus opłata za dostawę wzgl. za przesyłkę pocztową. Ukazują się 5 i 20 każdego miesiąca. W wypadku wyższej siły czy innych wpływów wydawnictwo nie ma obowiązku dawać odszkodowania. Warunki ogłoszeń: wiersz 1 mm wys. i 22 szer. 50 gr. Pismo podstawowe Nonpareille, szpalta tekstowa 1 mm wys. i 94 szer. Zl 4.—. Zniżone ceny ogłoszeń w Cenniku Nr. 1. — Adres: Wydawnictwo Rolnicze, Krakau, Nürnbergstraße 5a. — Telefon 114 79 i 114 88.

Nr. 19

5. 10. 1942

Jahrgang / rok II

Europas Nahrungsmittelerzeugung Produkcja środków żywności w Europie

Von Dipl. Landwirt Dr. F. Peter Lorz, Krakau*)

In der vorigen Nummer der Ernährungswirtschaft wurde auf die Lebensmittelerzeugungssteigerung der einzelnen europäischen Ländern bis zum Jahre 2000, also in einer Zeitspanne von 40 Jahren, hingewiesen.

Im Kriege die Steigerungsmöglichkeiten auf eine derart lange Zeitspanne zu errechnen, mag manchem Laien absurd erscheinen, ist aber nötig, da außereuropäische Kreise in Friedenszeiten die Selbstversorgung Europas mit Lebensmitteln auf lange Sicht oft skeptisch betrachteten und deshalb soll der Beweis erbracht werden, daß sie nicht nur in einem Kriege bei gesenkten Rationen, sondern auch nach Beendigung des Krieges auf Jahrzehnte gesichert werden kann.

An der gezeigten Gegenüberstellung kann man feststellen, daß dann, wenn die Erträge der einzelnen Länder auf deutsche Ertragshöhe gebracht werden, die größte Steigerungsmöglichkeit im russischen Raum liegt. Während Rußland im Jahre 1940 101 % seines Lebensmittelbedarfes im eigenen Lande deckte, also nur 1 % Überschußproduktion hatte, kann man, wenn im Jahre 2000 die deutsche Ertragshöhe erreicht ist, dort 551 % decken, mit anderen Worten, Rußland könnte — wobei in erster Linie die Ukraine als Kornkammer Sowjetrußlands das Hauptkontingent stellt — 451 % in andere Länder ausführen, um die Ernährung dieser europäischen Gebiete spielend sicherzustellen. Weitere Steigerungsmöglichkeiten, die in Erscheinung treten, sind möglich in dem jetzigen Generalgouvernement, und den im Reichskommissariat Ostland liegenden Generalkommissariaten Litauen (311 % Deckung), Lettland (355 % Deckung) und Estland (387 % Deckung). Wenn man bedenkt, daß diese Gebiete in erster Linie die für Europa so notwendigen Veredelungsprodukte wie Eier, Butter, Schinken, Käse und Speck erzeugen, wird man die Bedeutung dieser Ertragssteigerung in den nächsten Jahren besonders wertvoll einschätzen können.

Grundsätzlich muß man beachten, daß die Steigerungsmöglichkeiten am stärksten in den Ländern sind, die heute

W poprzednim odcinku pracy Dr. Lorza na temat „Czy Europa może sama się żywić?“ zwracaliśmy uwagę na możliwości podwyższenia produkcji środków żywnościowych w poszczególnych krajach europejskich do roku 2000, tzn. na przestrzeni 60 lat.

Przewidywanie w dziedzinie produkcji na tak daleki okres czasu w czasie wojny wydałoby się niejednemu laikowi absurdalnym, niemniej jest to konieczne, ponieważ sfery pozaeuropejskie często sceptycznie zapatrywały się w czasie pokojowym na samozaopatrywanie się Europy w środki żywności na dłuższą metę i właśnie dlatego trzeba przeprowadzić dowód, że zaopatrzenie to nie tylko w czasie wojny przy zmniejszonych przydziałach lecz tym bardziej po ukończeniu wojny na wiele dziesiątków lat naprzód jest w zupełności zapewnione.

Z przedstawionego w poprzednim numerze porównania można wysnuć wniosek, że po doprowadzeniu wyników poszczególnych krajów do poziomu produkcji niemieckiej największe możliwości rozwojowe leżą jeszcze w obszarach rosyjskich. Jeżeli Rosja w roku 1940 pokrywała 101 % własnego zapotrzebowania na środki żywnościowe, tzn. miała tylko 1 % nadwyżki, to można w roku 2000 po osiągnięciu tam podwyższenia produkcji na miarę niemiecką uzyskać pokrycie 551 % — innymi słowy Rosja mogłaby, traktując w pierwszym rzędzie Ukrainę, jako spichlerz zbożowy dla siebie, eksportować do innych krajów 451 %, pokrywając tym samym z nadzwyczajną łatwością potrzeby żywnościowe terenów europejskich. Dalsze możliwości podwyższenia produkcji, które się nasuwają, dotyczą obecnego Generalnego Gub. oraz krajów objętych Komisarjatem Rzeszy „Ostland“, a mianowicie: Generalny Komisarjat Litwy (311 % pokrycia), Łotwy (355 % pokrycia) i Estonii (387 % pokrycia). Jeżeli się zważy, że tereny te produkują przede wszystkim tak poszukiwane w Europie przetwory szlachetne i produkty jak jaja, masło, szynkę, sery i stoninę, łatwo będzie można ocenić znaczenie podwyższenia wyników

*) Aus dem Buche von Dr. Lorz „Kann sich Europa selbst ernähren?“ Zu beziehen durch den Agrar-Verlag, Krakau, Nürnbergstraße 5a.

*) Przedruk z książki Dr. Lorz'a „Czy Europa może się sama żywić?“ Do nabycia w Wydawnictwie Rolniczym, Krakau, Nürnbergstraße 5a.

agrarotechnisch als noch sehr rückständig bezeichnet werden müssen, denn in diesen Gebieten kann man durch Anwendung von Kunstdünger und Originalsaatgut, von neuzeitlichen Ernte- und Saatmaschinen durch richtige Bodenbearbeitung allein schon die Erträge zu einem großen Teil erhöhen. Wenn dann noch eine entsprechende Unkraut- und Schädlingsbekämpfung in Feld und Hof, eine Verhinderung von Tierseuchen, das Beizen des Getreides, ein besserer und einwandfreierer Ausbruch, eine zweckmäßigere Fütterung und Aufzucht hochwertiger Kühe, Schweine und Schafe erfolgen, wobei die letzten Maßnahmen nicht von heute auf morgen ergriffen werden können, ist der europäische Erdteil jederzeit in der Lage, sich selbst zu versorgen. Kaum mehr Steigerungsmöglichkeiten bestehen in den Ländern, die die deutschen Erträge bereits erreicht oder überschritten haben, das sind Holland und Belgien.

Europa steht für die Ernährung seiner Bevölkerung eine landwirtschaftliche Nutzfläche von 500 Millionen Hektar zur Verfügung. Aus dieser Fläche müssen die 526 Millionen Einwohner (Festland-Europa hat nur 330 Millionen Einwohner) im Kriege wie im Frieden ernährt werden. 1942 wird die Erzeugungsmöglichkeit an Nahrungsmitteln durch die Eroberung der sowjetrussischen Gebiete, wenn auch nicht überlegend, so doch schon etwas günstiger, und die Versorgungsmöglichkeit Europas ergibt nicht allzugroße Schwierigkeiten, weil die englische Insel, die den größten Zuschußbedarf hat, nicht besetzt ist und deshalb von uns nicht versorgt werden muß. 1943 werden die besetzten Ostgebiete wirtschaftlich schon voller leistungsfähig sein, da bis dahin die Kriegsschäden ziemlich beseitigt sein können, deshalb im Herbst 1943, vorausgesetzt, daß Unwetterkatastrophen nicht eintreten, eine normale Getreide- und Hackfruchternte aus diesen Gebieten zu erwarten sein dürfte.

Europa konnte vor dem Kriege mit Rußland und mit England bei dem an sich sehr hohen Friedensverbrauch nur 88 % seiner benötigten Nahrungsmittel selbst erzeugen (siehe Bild 5), während die Bedarfsdeckung auf 90 % steigt, wenn England und Rußland nicht mit versorgt werden müssen. Sie wird noch günstiger, wenn Rußland in das Erzeugungsgebiet — wie es zur Zeit der Fall ist — eingeschlossen wird, England aber mit Nahrungsmitteln aus dem europäischen Kontinent nicht beliefert werden muß. In diesem Falle steigt die Bedarfsdeckung aus der eigenen europäischen Erzeugung auf 94 % des Bedarfes. Es fehlten also im Frieden praktisch nur 6 % am Normalverbrauch, ein Prozentsatz, der deshalb unbedenklich ist, weil im Kriege eben eine Verbrauchseinschränkung durch entsprechende Rationierung ohne weiteres erfolgen kann und auch erfolgte.

Es kann also mit ruhigem Gewissen gesagt werden, daß auch auf Jahre hinaus die Lebensmittelversorgung Europas aus eigener Erzeugung gesichert ist. Da die reinen Agrargebiete des Ostens und Südostens bereits durch deutsche landwirtschaftliche Verwaltungsstellen erzeugungsmäßig mit stärkerer Beschleunigung mobilisiert bzw. durch die Verwaltungen unserer Verbündeter aktiviert werden, ist in den nächsten Jahren sogar mit einer entsprechenden Auf-

produktion in wymienionych krajach na czas najbliższych lat.

Trzeba zwrócić zasadniczo uwagę na to, że możliwości wzmoczenia produkcji są największe w tych krajach, w których rozwój techniczno-rolny jest jeszcze bardzo niewielki; na tych bowiem terenach można przez samo zastosowanie nawozów sztucznych, wyborowych nasion, nowoczesnych żniwiarek i siewników, przez właściwy sposób uprawy osiągnąć znacznąwyżkę produkcji. Jeżeli do tego dodamy jeszcze odpowiednią akcję zwalczania chwastów i szkodników na polu i w zagrodzie, akcję zapobiegawczą przeciw zarazom zwierząt, zaprawianie zboża, lepszy i wydajniejszy omlot, bardziej celowe karmienie i hodowlę wysokowartościowych ras bydła, świń i owiec, które to wszystkie środki nie mogą być zastosowane z dnia na dzień, wówczas kontynent europejski będzie zawsze w stanie samodzielnie

zaopatrzyć się w żywność. W krajach, które osiągnęły już wyniki takie jak w Niemczech, albo i wyższe, tzn. Holandia i Belgia, dalsza wyżka produkcji nie da się pomyśleć.

Europa posiada do dyspozycji żywienia swojej ludności obszar użytków rolnych w wysokości 500 milionów ha. Z tego obszaru trzeba wyżywić 526 milionów głów (Europa kontynentalna ma tylko 330 milionów mieszk.) tak w czasie wojny jak i pokoju. W roku 1942 możliwości produkcyjne środków żywnościowych będą, jeżeli nie wybitnie, to jednak nieco korzystniejsze, a zaopatrzenie Europy nie przedstawia tak wielkich trudności,

ponieważ wyspy brytyjskie, które mają największy niedobór, nie są zajęte, i nie ma potrzeby abyśmy je zaopatrywali. W roku 1943 zajęte obszary wschodnie staną się gospodarczo jeszcze bardziej wydajne, do tego czasu bowiem będzie można jako tako usunąć skutki szkód wojennych. Stąd też w jesieni 1943 roku będzie można oczekiwać normalnych zbiorów zbóż i okopowizny z tych terenów pod warunkiem, że nie przeszkodzą temu katastrofy żywiołowe.

Europa razem z Anglią i Rosją potrafiła przed wojną wyprodukować tylko 88 % swego zapotrzebowania na środki żywnościowe, natomiast procent pokrycia europejskiego zapotrzebowania na środki żywnościowe wzrasta do 90 %, jeżeli odpadnie potrzeba zaopatrywania Anglii i Rosji. Pokrycie to będzie się przedstawiało jeszcze korzystniej, gdy również i Rosja zostanie włączona (tak jak to obecnie ma miejsce) do terenów produkcyjnych, a Anglia nie będzie potrzebowała być zaopatrywana przez kontynent europejski. W takim razie pokrycie zapotrzebowania z własnej europejskiej produkcji podskoczyłoby do 94 %. Praktycznie biorąc, brakowało wobec tego w czasie pokoju tylko 6 % do pokrycia normalnego zapotrzebowania. Jest to odsetek nieznaczny dlatego, że w czasie wojny można spowodować odpowiednie ograniczenie konsumpcji drogą właściwej racjonalizacji, co też zostało dokonane.

Można więc ze spokojnym sumieniem stwierdzić, że zaopatrzenie Europy w środki spożywcze z własnej produkcji jest zapewnione również i na lata nadchodzące. Ponieważ niemieckie placówki administracyjne mobilizują w coraz to szybszym tempie czysto rolnicze tereny Europy wschodniej i południowo-wschodniej, względnie też sojusznicy

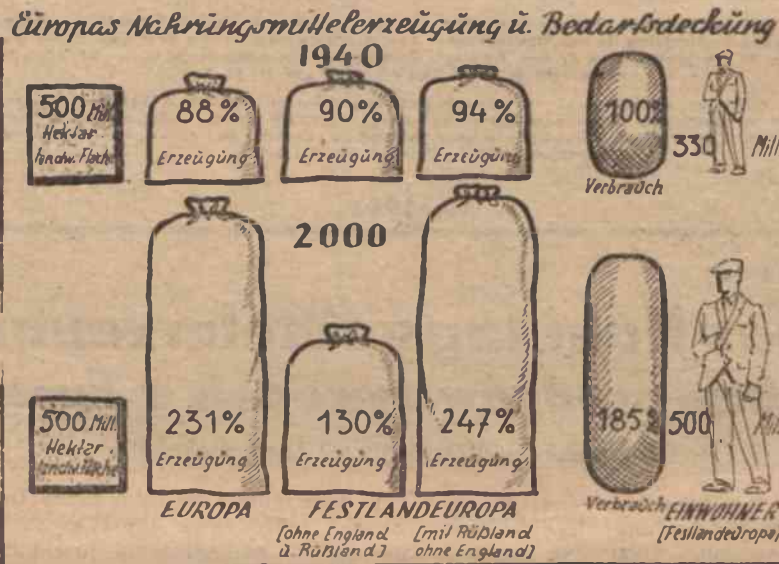

Bild — ryc. 5
Produkcja i zapotrzebowanie Europy w zakresie artykułów spożywczych

wärtsentwicklung zu rechnen. Ohne Rücksicht, ob Krieg oder Frieden herrscht, müßte in diesen beiden großen europäischen Gebieten die landwirtschaftliche Erzeugung sowieso wesentlich gesteigert werden, weil die Bevölkerung Europas zahlenmäßig ja nicht stehenbleibt, sondern wächst. Während Festland-Europa im Jahre 1940 330 Millionen Einwohner zählte, wird es bei der jetzigen Bevölkerungsentwicklung im Jahre 2000, also in 60 Jahren, 500 Millionen Einwohner haben, die dann wiederum mit der Nahrungsmittelmenge auskommen müssen, die der europäische Erdteil selbst erzeugt. Würde die Erzeugung nicht gesteigert werden, so müßten bis zu diesem Zeitpunkt eben die zu verbrauchenden Mengen an Lebensmitteln je Kopf der Bevölkerung unter die heutigen Sätze gesenkt werden. Da das jedoch niemand wünscht, sondern jeder Staat im Frieden an einer Steigerung des Lebensstandards der europäischen Völker interessiert ist, müssen die Erträge durch die schon erwähnten technischen Maßnahmen entsprechend gesteigert werden. Wenn man die europäische landwirtschaftliche Erzeugung auf die gleiche Ertragshöhe wie die deutsche bringt, so kann sich Europa im Jahre 2000 mit 231 % ernähren, das heißt es hat einen Lebensmittelüberschuß von 131 %. Wenn man die russischen Gebiete für diese notwendige Erzeugungssteigerung nicht hätte, würde die Steigerung über den europäischen Bedarf hinaus nur 30 % (130 % Deckung) betragen. Wir sehen also, daß gerade die russischen Gebiete in Zukunft die Sicherheit der Lebensmittelversorgung Europas auf die Dauer garantieren, denn mit Rußland — jedoch ohne England — kann die Erzeugung an landwirtschaftlichen Produkten so hoch getrieben werden, daß wir im Jahre 2000 247 % europäische Bedarfsdeckung haben werden. Wir könnten also trotz der wachsenden festlandeuropäischen Bevölkerung von 330 auf 500 Millionen Einwohner sogar 147 % davon in andere Erdteile ausführen.

aktivisierend tamtejszą gospodarke rolną, można na przyszłe lata nawet liczyć na odpowiedni rozwój postępowy. Tak czy owak, bez względu na to czy panuje pokój czy też toczy się wojna, produkcja rolna tych wielkich obszarów musi ulec znacznemu zwiększeniu, albowiem ludność Europy pod względem ilości nie stoi przecież na miejscu, lecz ciągle się powiększa. Podczas gdy Europa kontynentalna liczyła w roku 1940 330 milionów mieszkańców, w roku 2000, tj. za 60 lat, będzie liczyła przy dzisiejszym tempie rozwojowym 500 milionów, które znowu będą musiały wyżywić się z ilości środków żywnościowych, które kontynent europejski sam wyprodukuje. Gdyby produkcja nie miała się podnieść, trzeba by było do tego czasu ilość spożywanych środków żywnościowych na osobę ograniczyć do normy jeszcze niższej od dzisiejszych racji. Ponieważ jednak takiego stanu rzeczy nikt sobie nie życzy, a przeciwnie każde państwo jest zainteresowane w tym, aby podnieść stopę, życiową narodów europejskich, trzeba zwiększyć zbiory drogą odpowiedniego zastosowania wspomnianych środków technicznych. Gdyby się ogólnoeuropejską produkcję rolną doprowadziło do takiej wydajności zbiorów, jak to ma miejsce w Niemczech, Europa w roku 2000 miałaby 231 % pokrycia swego zapotrzebowania środków żywności, tzn. rozporządzałaby nadwyżką 131 %. Gdyby się wtedy nie miało do dyspozycji terenów rosyjskich dla tej koniecznej zwiększonej produkcji, pokrycie miałoby tylko nadwyżkę 30 % (pokrycie 130 %). Widzimy więc, że właśnie obszary rosyjskie zapewniają na przyszłość stałą gwarancję zaopatrzenia Europy w środki żywnościowe, albowiem z Rosją — ale bez Anglii — produkcja płodów rolnych może zostać podniesiona tak dalece, że w roku 2000 wyprodukujemy 247 % zapotrzebowania europejskiego. Moglibyśmy wtedy nawet, mimo wzrastającej liczby ludności Europy kontynentalnej z 330 na 500 milionów eksportować nadwyżkę 147 % produkcji rolnej do innych kontynentów.

Prämienaktion in der Kartoffelerfassung Akcja premiowa przy kontyngentach ziemniaków

Von Franz Leinfelder, Krakau

Ende August wurde vom Leiter der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft in der Regierung des Generalgouvernements ein Erlaß über die Durchführung der Prämienmaßnahmen in der Kartoffel- und Sämereierfassung herausgegeben. Die in Frage kommenden Prämienätze sind an anderer Stelle dieser Ausgabe auszugsweise abgedruckt, worauf besonders hingewiesen wird. Die Durchführung des Verfahrens zu erläutern, ist Sinn und Zweck dieses Aufsatzes.

Bei der Prämierung der Speise-, Pflanz- und Fabrikkartoffeln (weisungsgemäßer Anbau anerkannter Pflanzkartoffeln und weisungsgemäße Verarbeitung von Fabrikkartoffeln im eigenen Erzeugerbetrieb steht der Ablieferung gleich) ist zu unterscheiden zwischen Prämien, die sofort bei der Ablieferung gegeben werden und in einem festen Verhältnis zu der abgelieferten Kartoffelmenge stehen, und solchen Prämien, die als Belohnung für Erzeuger gedacht sind, die in besonderem Maße ihre Ablieferungspflicht erfüllt haben.

Nach Maßgabe der verfügbaren Mengen Eisen und Eisenwaren werden als Gesamtprämie

bis zu 33 % des Verkaufserlöses für die abgelieferten Kartoffeln Eisen und Eisenwaren

nach den Herausgabe-Bedingungen der Kontingentstelle für Eisen, Stahl und Holz vom 4. Juli 1942 und

bis zu 1¹/₄ Liter Trinkbranntwein und 100 Stück Zigarettten je Tonne abgelieferter Kartoffeln bereitgestellt.

Pod koniec miesiąca sierpnia kierownik Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa wydał zarządzenie w przedmiocie wykonania planu akcji premiowej przy ujęciu kontyngentów ziemniaków i nasion. Wchodzące w rachubę stawki premiowe omówione są na innej stronie niniejszego numeru; zwracamy na nie specjalną uwagę czytelników. Zadaniem niniejszego artykułu jest omówienie sposobu postępowania przy wykonywaniu akcji premiowej.

Przy premiowaniu ziemniaków jadalnych, przemysłowych i sadzeniaków (wzorowa, według fachowych zaleceń prowadzona uprawa uznanych gatunków na sadzeniaki jak również przepisowa przeróbka ziemniaków przemysłowych w ramach własnego przedsiębiorstwa liczy się na równi z dostawą) należy rozróżnić między premiami, które zostaną udzielone natychmiast przy dostarczeniu kontyngentu, i których ilość wzgl. wysokość stoi w stałym stosunku do ilości odstawionych ziemniaków — a premiami pomyślanymi jako nagroda dla producenta, który w szczególnie gorliwy sposób wypełnił swój obowiązek odstawy.

Zgodnie z ilością rozporządzalnych ilości żelaza i wyrobów z żelaza przydział ogólny premij wyniesie:

żelaza i wyrobów żelaznych wartości do 33 % ceny sprzedaży dostarczonych kontyngentów ziemniaków.

przy czym przydział nastąpi na warunkach przydziałowych placówki kontyngentowej dla żelaza, stali i drzewa z dnia 4 lipca 1942 r. oraz

do 1 i 1/4 litra wódki tudzież

Von dieser Gesamtprämie erhält der Erzeuger auf jeden Fall sofort bei der Ablieferung auf Grund der mit dem Ablieferungsschein verbundenen Prämiencheinabschnitte „K“

Eisen und Eisenwaren im Werte von 20 % des Verkauferlöses der abgelieferten Kartoffelmenge und $\frac{1}{4}$ Liter Trinkbranntwein und

50 Stück Zigaretten je Tonne abgelieferter Kartoffeln.

Diese Prämiensätze dürfen weder unter- noch überschritten werden und sind auf jeden Fall dem Ablieferer zu gewähren. Die mit dem Ablieferungsschein verbundenen Prämienchein stellen in diesem Falle jeweils die Erfassungsstellen aus.

Die restlichen Eisenwaren in Höhe von bis zu 13 % des Gesamtwertes der abgelieferten Kartoffeln sowie $\frac{3}{4}$ Liter Trinkbranntwein und 50 Stück Zigaretten je Tonne ab-

Weibliche Kälber und Jungrinder dienen der Nachzucht!

Ita Dyloufian ip unbotan!

gelieferter Kartoffeln stehen nach den Weisungen der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Amt des Distrikts den Kreislandwirten zur Verfügung. Diese sollen dadurch in die Lage versetzt werden, nach dem Grundsatz einer Belohnung des abgabewilligen Erzeugers oder einer Bestrafung des böswilligen seiner Ablieferungspflicht nicht nachkommenden Erzeugers Prämienchein an Dörfer oder Gemeinden oder auch an Einzelablieferer auszustellen. Die Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Amt des Distrikts wird bei der Ausgabe der Weisungen an die Kreishauptmannschaften besonders darauf bedacht sein, daß ein möglichst einheitliches Verfahren Platz greift, damit nicht zu große Unterschiede in der Höhe dieser zusätzlichen Prämien auftreten. Bei der Hergabe der zusätzlichen Eisenprämien bis zu 13 % des Wertes der abgelieferten Kartoffeln ist besonders darauf zu achten, daß diese Mengen in den einzelnen Kreisen sofort greifbar sind.

Bei der Prämiiierung der Kartoffelablieferung wird kein Unterschied gemacht zwischen der Abgabe von Speise-, Fabrik- oder Pflanzkartoffeln. Bei der Prämiiierung der Ablieferung aus dem Vertragsanbau werden keine Prämienchein ausgegeben. Die Züchter und Vermehrer erhalten auf Grund der zwischen der Saatgutstelle des Generalgouvernements und ihnen getroffenen Vereinbarungen Zucker und Trinkbranntwein entsprechend den zur Ablieferung gelangten Mengen Sämereien. Die vorgesehenen Mengen Zucker und Trinkbranntwein werden weisungsgemäß von der Landwirtschaftlichen Zentralstelle — Geschäftszentrale — zur Verfügung der Saatgutstelle gehalten. Diese wird die Verteilung an Züchter und Vermehrer nach erfolgter Ablieferung der Sämereien vornehmen.

Für die Prämiiierung der Ablieferung ohne vertragliche Bindung erzeugter Sämereien aller Art findet der Prämienchein „S“ Anwendung. Dieser berechtigt nach Maßgabe der im Erlaß vom 29. August 1942 festgesetzten Prämienätze zum Bezuge von Zucker, Trinkbranntwein und Zigaretten.

Jeder abliefernde Erzeuger erhält von der Erfassungsstelle einen Ablieferungsschein mit entsprechenden Prämienabschnitten ausgestellt. Gegen Vorlage des Ablieferungsscheins mit den Prämienabschnitten kann der Inhaber derselben bei den landwirtschaftlichen Kreishandels-genossenschaften und deren Verteilungsstellen entsprechende Prämienwaren beziehen. Die Prämienabschnitte werden von den Ausgabestellen abgetrennt und gelten für diese als Nachweis der Warengabe. Prämienabschnitte werden von den Verteilungsstellen nur dann eingelöst, wenn sie in Verbindung mit dem Ablieferungsschein vorgelegt werden und im Bereich der Kreishauptmannschaft ausgestellt sind, in der sich die betreffenden Prämien-

100 sztuk papierosów za każdą tonę dostarczonych ziemniaków.

Z tej ogólnej premii przewidzianej na całość akcji skupu producent otrzyma w każdym wypadku natychmiast przy dostawie na podstawie załączonych do poświadczenia dostawy odcinków kwitu premiowego „K“

żelaza i wyrobów z żelaza wartości 20 % ceny sprzedaży dostarczonej ilości ziemniaków oraz

$\frac{1}{2}$ litra wódki a ponadto

50 sztuk papierosów za każdą tonę odstawionych ziemniaków.

Powyższe stawki premiowe nie mogą ulec ani zwiększeniu ani zmniejszeniu i mają zostać w każdym wypadku wydane dostawcy. Przynależne do poświadczenia dostawy kwity premiowe będą za każdym razem wystawiane przez właściwe placówki skupu.

Reszta zapasów premiowych żelaza i towarów z żelaza w wysokości do 13 % wartości ogółu odstawionych ziemniaków, a ponadto $\frac{3}{4}$ litra wódki oraz 50 sztuk papierosów na każdą tonę odstawionych ziemniaków pozostają oddane do rozporządzenia Kreislandwirtów, którzy rozporządzają nimi zgodnie ze wskazówkami Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie Gubernatora Dystryktu. Kreislandwirci mają w ten sposób możliwości wystawiania kwitów premiowych dla wsi, gmin lub poszczególnych dostawców w taki sposób i w takim zakresie, ażeby chętnie dostarczający producenci zostali wynagrodzeni, ci zaś, którzy złośliwie uchylają się od dostawy, ponieśli zasłużoną karę. Wydział Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie Gubernatora Dystryktu będzie przy wydawaniu wskazówek Starostwom Powiatowym zwracał szczególną uwagę na to, aby rozdział premij następował wszędzie jednako.

Przy wydawaniu dodatkowych premij w formie wyrobów żelaznych do 13 % wartości odstawionych ziemniaków, trzeba szczególnie dbać o to, aby przydzielone ilości w poszczególnych powiatach można było natychmiast otrzymać. W udzielaniu premii nie będzie się robiło żadnych różnic między dostawami ziemniaków jadalnych, przemysłowych i sadzeniaków. Przy premiowaniu ziemniaków przemysłowych i sadzeniaków podstawą obliczania premii będzie conajwyżej cena producenta.

W postępowaniu premiowym przy dostarczaniu nasion wszelkiego rodzaju należy rozróżnić pomiędzy dostarczaniem nasion wyprodukowanych na podstawie umowy z placówką skupu nasion (plantatorzy umówieni), a takich nasion, które zostały wyprodukowane bez zobowiązania umownego. Na premie za dostarczanie zbiorów z plantacji umownych nie wydaje się żadnych kwitów premiowych. Hodowcy i plantatorzy otrzymują na podstawie zawartych z Urzędem Zasiewów Generalnego Gubernatorstwa umów cukier i wódkę w stosunku odpowiednim do ilości odstawionych kontyngentów nasion. Przewidziane na ten cel ilości cukru i wódki stawia, zgodnie z wytycznymi, do dyspozycji Urzędu Zasiewów — centrala Centralnego Urzędu Rolniczego. Urząd Zasiewów dokona podziału między hodowców i plantatorów po ukończonej dostawie nasion.

Przy premiowaniu dostaw wszelkiego rodzaju nasion wyprodukowanych nie na podstawie umowy, znajduje zastosowanie kwit premiowy „S“. Ten kwit premiowy uprawnia do pobrania cukru, wódki i papierosów według norm przewidzianych w zarządzeniu z dnia 29 sierpnia 1942 r. stawek premiowych na cukier, wódkę i papierosy.

Każdy producent odstawiający kontyngent dostaje w placówce skupu poświadczenie dostawy wraz z odpowiednimi odcinkami (kwitami) premiowymi. Za przedłożeniem poświadczenia dostawy z odcinkami premiowymi posiadacz może zakupić w powiatowych spółdzielniach rolniczo-handlowych oraz w ich filiach odpowiednie towary premiowe. Instytucja, która wydała towary premiowe, odcina kupony premiowe i zatrzymuje je jako dowody na wydane towary. Odcinki premiowe będą honorowane przez instytucję rozdzielającą towary premiowe tylko pod warunkiem przedłożenia łącznie z poświadczeniem dostawy wystawionym w obrębie powiatu, w którym dana instytucja

warenverteilungsstellen befinden. Abgetrennte und in anderen Kreishauptmannschaften ausgestellte Prämienabschnitte werden nicht eingelöst.

Bei den Prämienwarenverteilungsstellen der Kreishandels-genossenschaften sind die Prämienabschnitte unter den vorgenannten Bedingungen ohne Rücksicht darauf einzulösen, ob die Sämereien an sie selbst oder an eine andere Erfassungsstelle (Privatfirma) abgeliefert wurden.

Der Prämienchein „S“ wird nur bei der Ablieferung von Sämereien nach Maßgabe des oben angeführten Erlasses ausgestellt. Die Ablieferung von Saatgetreide, Saat-Hülsenfrüchte usw. fällt nicht hierunter, sondern hier werden die allgemeinen Prämierungsmaßnahmen für die Ablieferung von Brot- und Futtergetreide, Hülsenfrüchten usw. angewandt.

rozdzielca ma siedzibę. Oddzielnie przedkładane oraz przez inne Starostwo Powiatowe wystawione odcinki premiiowe nie będą uznawane.

Placówki rozdzielcze towarów premiowych powiatowych spółdzielni rolniczo-handlowych winny odcinki premiowe przedłożone z zachowaniem powyższych warunków honorować bez względu na to, czy kontyngent nasion został dostarczony w tejże spółdzielni rolniczo-handlowej czy też do innej placówki skupu (firmy prywatnej).

Kwit premiowy „S“ wystawia się li tylko przy dostarczaniu nasion na zasadach wyżej wspomnianego zarządzenia. Nie odnosi się to do dostawy zboża siewnego i nasion roślin strączkowych, przy której znajdują zastosowanie ogólne normy dotyczące premii za dostawę zbóż chlebowych, pastewnych, roślin strączkowych itp.

Zukunftsprobleme der Fischnahrung Spożycie ryb w przyszłości

In seinem grundlegenden Werke „Die Nahrungsfreiheit Europas“ (siehe den Artikel „Der Weg zur Ernährungsfreiheit Europas“ in Nr. 15 dieser Zeitschrift) hat Staatssekretär Herbert Backe darauf hingewiesen, daß für die Zukunft die Verbrauchsverlagerung von Fleisch zu Fisch in Kontinentaleuropa von entscheidender Bedeutung sein wird. Der Fisch ist ein hochwertiger Eiweißträger, und wenn es gelingen würde, durch eine Vergrößerung des Fischkonsums den Fleischbedarf herabzusetzen, so wäre damit ein wesentlicher Schritt zur Nahrungsfreiheit getan und darüber hinaus die Gewährleistung einer gesunden Lebensführung erreicht. Gerade wenn man überlegt, daß der hohe Fleischverbrauch eine große Einfuhr von Futtermitteln für die Schweinemast bedingte, wird es klar, wie sehr die Abhängigkeit von Zufuhren auf diesem Gebiet vermindert werden kann, wenn die Bevölkerung mehr zur Fischnahrung übergeht. Mit dieser Erkenntnis allein ist es freilich nicht getan; es sind hierzu vielmehr mancherlei Voraussetzungen erforderlich, deren Erfüllung erst in Zukunft durch die planmäßige Zusammenarbeit der an der Seefischerei beteiligten bzw. interessierten Länder ermöglicht werden kann.

In einer in der Zeitschrift „Die deutsche Fischwirtschaft“ erschienenen umfangreichen ernährungspolitischen Betrachtung über „Die Seefischerei in der europäischen Großraumwirtschaft“, deren Gedankengänge wir in nachstehendem auszugsweise nachzeichnen wollen, befaßt sich Oberregierungsrat Dr. G. Meseck, Fischereireferent im Reichsministerium für Ernährung und Landwirtschaft, mit den praktischen Fragen des in Rede stehenden Problems und den Möglichkeiten ihrer Lösung. Er untersucht zunächst die, eine gewisse wirtschaftliche Unsicherheit hervorruhenden Schwankungen beim Fangertag der einzelnen Fischarten, kommt aber zu dem Schluß, daß diese Schwankungen doch nicht so groß sind, wie vielfach angenommen wird. Dies wird gegenüber früheren Zeiten wohl in erster Linie auf die Entwicklung der Fischereitechnik (größere und seetüchtigere Schiffe, größerer Aktionsradius, größere Möglichkeiten in der Auswahl der Fangplätze, verbesserte Fangtechnik) zurückgeführt werden können. Im ganzen betrachtet verzeichnen die Statistiken von 13 an der Seefischerei beteiligten Ländern für die letzten 25 Jahre eine Steigerung der Fangertäge, wobei Deutschland an erster Stelle steht. Das ehemalige Polen war im Durchschnitt der Jahre 1936/38 an den Erträgen der europäischen Seefischerei nur mit 17 000 t oder 0,3 % der europäischen Gesamtproduktion beteiligt, hatte aber im Jahresdurchschnitt des gleichen Zeitraums die verhältnismäßig hohe Einfuhr von 60 000 t Fischen.

Sekretarz Stanu Herbert Backe wykazuje w swym podstawowym dziele „Wolność żywienia Europy“ (patrz artykuł „Drogi do żywienia Europy“ w Nr. 15 niniejszego czasopisma), że przesunięcie punktu ciężkości spożycia w kierunku większej konsumcji ryb kosztem zmniejszenia konsumcji mięsa wywrze w przyszłości decydujący wpływ na cały kontynent europejski. Ryby stanowią źródło wysokowartościowego białka, gdyby więc udało się ograniczyć spożycie mięsa, a zwiększyć konsumcję ryb, sprawa swobody w dziedzinie żywienia postąpiłaby znacznie naprzód; przyczyniłoby się to również do zdrowego sposobu odżywiania. Biorąc pod uwagę, że wysoka konsumcja mięsa pociąga za sobą duży import pasz koniecznych dla tuczu świń, zrozumiemy, w jak znacznym stopniu można by ograniczyć w tej dziedzinie import, gdyby ludność rozpoczęła spożywać większe ilości ryb. Samo zrozumienie tego nie doprowadzi jeszcze oczywiście do niczego, zaistnieć muszą pewne warunki, których spełnienie umożliwi w przyszłości planową współpracę krajów zainteresowanych, względnie biorących udział w połowie ryb morskich.

W czasopiśmie „Die deutsche Fischwirtschaft“ (niemiecka gospodarka rybnami) ukazała się obszerna rozprawa z zakresu żywienia społecznego p. t. „Rybołówstwo morskie w gospodarce ogólnoeuropejskiej“; tok myśli powyższej rozprawy podamy w streszczeniu poniżej. W rozprawie tej radca rządu dr. G. Meseck, referent dla spraw rybołówstwa w ministerstwie żywienia i rolnictwa Rzeczy, zajmuje się praktycznymi zagadnieniami omawianego tutaj problemu oraz możliwościami jego rozwiązania. Zastanawia się on przede wszystkim nad wahaniami wydajności połowu poszczególnych rodzajów ryb, które to wahania wywołują niejaką niepewność gospodarczą, dochodzi jednak do wniosku, iż wahania te nie są znowu tak znaczne, jak się to powszechnie przyjmuje. Można to przypisać, w przeciwieństwie do dawniejszych czasów, w pierwszym rzędzie rozwojowi techniki rybołowiej (większe oraz lepiej wyekwipowane statki, większy zasięg działania, znaczniejsze możliwości wyboru miejsca połowów, ulepszona technika połowu). Statystyka obejmująca 13 krajów biorących udział w rybołówstwie morskim w ciągu ostatnich 25 lat wykazuje wzrost dochodu z połowów, a Niemcy znajdują się w tym wypadku na pierwszym miejscu. Udział dawnej Polski w płonach połowów europejskiego rybołówstwa morskiego w okresie 1936/38 wynosił przeciętnie tylko 17 000 ton rocznie, czyli 0,3 % ogólnej produkcji europejskiej, przeciętny jednak roczny import ryb w tym samym okresie wynosił 60 000 ton, był więc stosunkowo wysoki.

Befürchtungen hinsichtlich eines ausreichenden Fischertrages brauchen also nicht gehegt zu werden, dagegen darf nicht außer acht gelassen werden, daß der Fisch ein leichtverderbliches und wenig transportfähiges Produkt ist, das sich für die Versorgung weiter Räume nicht ohne weiteres eignet und dessen unbeschränktem Absatz damit Grenzen gesetzt sind, die sich nur mit Methoden der Haltbarmachung und durch einen planmäßigen Ausbau der Vorratswirtschaft überwinden lassen.

Trotzdem große Mengen von Fischen auch bisher schon in verschiedener Form haltbar gemacht wurden, kann von einer Vorratswirtschaft, die in umfassender Weise eine weitgehend gleichbleibende Versorgung des Verbrauchers ermöglichte, noch nicht gesprochen werden. Der Schwerpunkt der Fischversorgung der Bevölkerung liegt nicht bei den Marinaden und Konserven, sondern beim Frischfisch. Es kommt also darauf an, die Haltbarkeit sowie Stapelfähigkeit des Frischfisches zu erhöhen und dafür zu sorgen, daß er zu allen Zeiten des Jahres möglichst gleichmäßig zur Verfügung steht. Dann wird sich allein hierdurch schon die ernährungspolitisch notwendige Steigerung des Verbrauches ergeben.

Der bisherige geringe Fischverbrauch in kontinentalen Gebieten ist nicht so sehr ein Ausdruck für die Geschmacksrichtung, sondern mehr die Folge ungenügender und ungleichmäßiger Versorgung. Wenn Fischschwemmen Zeiten des Minderangebotes in unregelmäßiger Folge ablösen, kann sich kein Verbraucher auf ständigen Fischgenuß einstellen. Wenn der Fisch also ein Hauptnahrungsmittel werden und das Fleisch teilweise ersetzen soll, muß dafür gesorgt werden, daß er möglichst immer zur Verfügung steht.

Von der Fangseite allein läßt sich diese Forderung nicht erfüllen, sondern nur mit Hilfe einer Vorratswirtschaft, und zwar in erster Linie durch das Tiefgefrierverfahren, das jetzt auch in der Fischerei in steigendem Maße Eingang findet. Daneben müssen auch die übrigen Methoden der Vorratswirtschaft ausgebaut werden; denn es kommt sehr darauf an, der Bevölkerung den Fisch in der vielseitigsten Form zu bieten. Über das Tiefgefrierverfahren und den Ausbau anderer Methoden der Vorratswirtschaft wird es möglich sein, in Zukunft die Fangspitzen abzuschneiden und damit Schwemmen zu verhindern. Die gestapelten Fangmengen ständen dann in Zeiten des Minderfanges für den Ausgleich zur Verfügung.

Neben dem Ausgleich der Ertragsschwankungen durch eine gut ausgebaute Vorratswirtschaft innerhalb der einzelnen Volkswirtschaft ist auch ein übergebietlicher Ausgleich, der sich in mancher Hinsicht bereits vor dem Kriege anbahnte, zu erstreben, zumal die Fischereisaisons in den einzelnen europäischen Ländern vielfach zeitlich verschieden liegen. Im großeuropäischen Raum wird auf dem Ernährungsgebiet in jedem Fall eine Arbeitsteilung notwendig sein, in die auch die Fischereien der einzelnen Länder untereinander als auch in ihrer Verbindung zur gesamten Ernährungswirtschaft einzubeziehen sind. Dies ergibt sich schon aus dem unterschiedlichen Verhältnis, das in den verschiedenen Ländern zwischen der Höhe der Anlandungen und dem Verbrauch besteht.

Denkbar sind folgende Möglichkeiten:

1. Gegenseitiger Austausch von Überschüssen, die zu verschiedener Zeit an verschiedenen Stellen bestehen (jahreszeitlicher Ausgleich),
2. Austausch verschiedener Fischarten (artenmäßiger Ausgleich),
3. Abgabe eines echten Überschusses.

Es ließen sich noch weitere Beispiele für mögliche Verflechtungen anführen. Zusammenfassend kann also gesagt werden, daß die Vorratswirtschaft und der übergebietliche Ausgleich in erster Linie die Wege bilden werden, die für eine Steigerung der Fischkonsums in Europa zu beschreiten sind.

Nie należy więc obawiać się niedostatecznych połowów ryb, nie wolno wszakże zapominać, iż ryby stanowią produkt łatwo ulegający zepsuciu i mało odpowiedni do transportu, nie nadający się do zaopatrzenia dalszych okolic bez odpowiedniego ich przygotowania, oraz że nieograniczony zbyt ryb zależy od stosowania odpowiednich sposobów konserwacji i planowej rozbudowy gospodarki zapasami.

Jakkolwiek przerabiano już dotychczas znaczne ilości ryb celem ich konserwacji w rozmaitej postaci, to jednak nie można jeszcze mówić o gospodarce zapasami zezwalającej na większą skalę stałe i równomiernie zaopatrywać konsumenta. Punktu ciężkości zaopatrzenia ludności w ryby nie stanowią marynaty i konserwy, lecz ryby świeże. Chodzi więc o podniesienie trwałości i możliwości magazynowania świeżych ryb oraz o zabezpieczenie możliwie równomiernej ich dostawy we wszystkich porach roku. Spożycie konieczne z punktu widzenia gospodarki wyżywienia, zwiększy się wtedy już samo przez się.

Korzystajcie z wydawnictw BIBLIOTEKI ROLNICZEJ

Nieznaczna dotychczas konsumpcja ryb na kontynencie nie wynika stąd, by nie odpowiadały one smakowi spożywców, lecz jest raczej następstwem niedostatecznych i nierównomiernych dostaw. Konsument otrzymujący ryby nieregularnie raz w nadmiernych, drugi raz zaś w niewystarczających ilościach, nie przyzwyczai się do stałego ich spożywania. O ile więc ryby stanowią mają zasadniczy artykuł żywności i zastąpić częściowo mięso, należy się starać o to, by o ile możliwości znajdowały się stale do rozporządzenia kupującego.

Same połowy nie mogą spełnić powyższego warunku, rozwiązać to może wyłącznie gospodarka zapasami i to przede wszystkim drogą zamrażania w bardzo niskiej ciepłocie, wchodzącego obecnie w rybołówstwie coraz bardziej w użycie. Prócz tego zastosować należy także i inne sposoby, jakimi posługuje się gospodarka zapasami, gdyż bardzo chodzi o to, by ludności dostarczać ryb w jak najwszechstronniejszej formie. Nowoczesne intensywne zamrażanie ryb oraz rozbudowanie innych sposobów gospodarki zapasami nie dopuszczą w przyszłości w okresie korzystnych połowów do zalewu rynku nadmiernymi ilościami ryb, nagromadzony zaś w tym okresie materiał służyć będzie do wyrównania ubogich połowów.

Prócz wyrównania wahań w zakresie produkcji przez rozbudowę gospodarki zapasami poszczególnych państw dążyć również należy do wyrównania sięgającego poza ich granice; dążność tę zauważyć było można już przed wojną, tym bardziej, iż w poszczególnych krajach Europy sezony rybackie przypadają w różnych niejednokrotnie okresach czasu. Na przestrzeni Wielkiej Europy zajdzie w każdym razie konieczność podziału pracy; włączy się tu również i rybołówstwo, i to nie tylko w stosunkach poszczególnych krajów między sobą, lecz także w ich stosunku do całości kształtu gospodarki wyżywienia. Wynika to choćby tylko z różnego stosunku wysokości połowu do konsumpcji w poszczególnych krajach.

Zachodzą tutaj następujące możliwości:

1. Wzajemna wymiana nadmiaru istniejącego w różnych okresach czasu i w różnych okolicach (wymiana odpowiednio do pór roku),
2. Wymiana różnych gatunków ryb (wymiana gatunkowa),
3. Oddawanie rzeczywistego nadmiaru.

Dałby się przytoczyć szereg dalszych jeszcze przykładów możliwych kombinacji. Streszczając powyższe możemy więc powiedzieć, iż gospodarka zapasami i wyrównanie międzypaństwowe będą w pierwszym rzędzie czynnikami, których należy użyć celem wzmocnienia konsumpcji ryb w Europie.

Wie schützt man Pilze vor dem Verderb? Jak chronić grzyby przed zepsuciem?

Die möglichst vollständige Bergung der Pilzernte und ihre Nutzung für die Ernährung ist unsere Pflicht. Verluste an Sammelgut wollen wir nach Möglichkeit vermeiden. Pilzerstörer im Walde gibt es genug, daher soll der Pilzsammler ihre Zahl nicht noch vermehren. Zerstört keine Pilze im Walde und sammelt nur die Arten, die ihr als gute Speisepilze sicher kennt! Alle anderen Pilze laßt stehen, ohne sie zu zerstören! Keinesfalls darf der Waldboden auf der Suche nach den Pilzen zerwühlt werden. Die häufigsten Pilzerstörer im Walde sind die Maden der Pilzmücken und Käfer. Madige Pilze bleiben im Walde, wenn man sie nicht als Futter für Kücken, besonders Fasanen, verwerten will, die eifrig die Maden aus den Pilzen herauspicken. Sehr häufige Pilzerstörer sind Schimmelpilze, von denen zahlreiche Arten, besonders auf Röhrlingen, Milchlingen, Täublingen, aber auch auf anderen Speisepilzen wachsen. Wie mit weißer Watte überzieht der zarte Wirtelschimmel die Stunden. Besonders auf Ziegenlippen, auch auf Steinpilzen und anderen Röhrlingen, wächst der „Goldschimmel“, der zunächst als schneeweißer, filziger Überzug die Hüte befällt. Bald wird er goldgelb und bildet seine goldigen Dauersporen. Der Goldschimmel zerstört die Speisepilze gleichfalls sehr schnell und dringt tief in das Fleisch der Pilze ein, das sich bräunlich verfärbt und schnell verfault. Im Sammelkorb steckt er die benachbarten Pilze an, die über Nacht gleichfalls verderben. Daher lasse gesammelte Pilze nicht über Nacht im Sammelkorb liegen, sondern breite sie aus und stelle sie an einen luftigen, möglichst kühlen Platz, wenn man sie nicht sofort herrichten kann. Beim Herrichten (Putzen) lasse Röhren und Lamellen oder Stacheln an den Pilzen, da sie besonders reich an Nährstoffen sind. Man sammle also nur jugendliche Pilze, an denen Röhren, Lamellen und Stacheln noch fest sind. Ältere, aber noch nicht faulige Röhren, Lamellen und sonstigen Abfall, der sich beim Putzen der Pilze ergibt (harte Stiele) kann man zur Herstellung von Pilzsoja (Würzsoße) auskochen. Pilzsoja versetzt man möglichst nicht mit Zwiebeln, da sie sonst leicht durch Schimmelpilze (besonders den Grünschimmel) bei der Aufbewahrung verdirbt. Sehr schnell wächst der in diesem Jahre stellenweise wieder häufige Riesen- oder Braunschimmel, der besonders Schirmlinge, Wulstlinge, Röhrlinge, aber auch andere Speisepilze zum Verfaulen bringt. Er bildet flockige graue, gelbe bis braune Rasen auf den befallenen Pilzen, die über Nacht verfaulen. Vernichtend wirkt auf zahlreiche Speisepilze der Krüppelschimmel (Mycogone), der seine Anwesenheit durch Verkrüppelung der Hüte und klumpige Vergrößerung der Stiele der befallenen Pilze verrät. Man sammle also nur tadellose jugendliche Speisepilze, um sich vor Verderben des Sammelgutes zu schützen. Die guten Speisepilze, wie Steinpilze und andere Röhrlinge, Reizker, Reispilze, Champignons, sind weichfleischig oder zerbrechlich. Sie müssen beim Sammeln und Transport vor Bruch, Druck und Feuchtigkeit bewahrt bleiben. Daher sind Körbe oder andere feste Behälter als Sammelgefäße zu benutzen. Netze eignen sich nur, wenn man in diese eine starke Papiertüte stellt und für Schutz vor Druck sorgt. Netze haben den Vorzug, daß sie weniger Raum einnehmen als Körbe, daher bei starkem Andrang in der Bahn leichter untergebracht werden können.

Zu Ferntransporten durch Bahn, Auto oder Post eignen sich nur sehr feste Speisepilze, wie Pfifferlinge und auch diese nur, wenn sie trocken und luftig verpackt wurden. In dichtgeschlossener Verpackung „schwitzen“ die Pilze; sie erwärmen sich und geben Wasser ab, wodurch sie schnell verwässern und verderben. Die unvermeidlichen

Obliegenheiten unserem ist möglichst vollständiges Zebranie aller Pilze und Wyzyskanie ich w celach spożywczych. Strat przy zbieraniu należy w miarę możliwości unikać. Szkodników grzybowych w lesie jest dostateczna ilość i dlatego zbierający winien dbać o to, aby ich liczby nie powiększać. Nie trzeba przeto niszczyć grzybów w lesie i zbierać tylko te gatunki, które znane są zbieraczowi jako dobre grzyby jadalne. Inne należy pozostawić w spokoju nie niszcząc ich i nie rozwalając. W żadnym wypadku nie wolno, szukając grzybów rozkopywać podściółki leśnej. Najczęstszymi szkodnikami grzybów w lesie są gąsienice komarów, much i innych owadów. Robaczywe grzyby pozostawić w lesie o ile nie chce się ich użyć jako pokarmu dla piskląt, zwłaszcza bażantów, które wydziobują pilnie robaki z grzybów. Wielkimi szkodnikami grzybów są rozmaitego rodzaju pleśnie, których wiele gatunków rośnie szczególnie chętnie na grzybach rurkowcach, mleczajach i gołąbkach a także na innych gatunkach grzybów jadalnych. Jeden z gatunków pleśni pokrywa jakgdyby cienką warstwą waty mleczaje i gołąbki i niszczy je w kilku godzinach tak, że gniją. Pleśń złota szczególnie chętnie rośnie na grzybach zajęczych i borowikach ukazując się najpierw na kapeluszach w postaci śnieżnobiałej filcowej powłoki. Następnie robi się żółta o odcieniu złotawym, tworząc trwałe złote kolce. Pleśń złota niszczy borowiki również bardzo szybko i wnika głęboko w mięso grzyba, nadając mu kolor brunatnawy i powodując szybkie gnicie. W koszyku zaraża inne zdrowe grzyby, które przez noc również gniją. Dlatego nie należy grzybów na noc pozostawiać w koszyku, do którego je zebrano i jeżeli nie można ich natychmiast przyrzędzić należy je rozłożyć na większej powierzchni w miejscu przewiewnym, chłodnym i suchym. Przy przyrzędzaniu (oczyszczeniu) grzybów należy zostawić wszystkie płatki, kolce i rurki, ponieważ są one szczególnie bogate w składniki pożywcze. Trzeba zbierać tylko młode grzyby, przy których różne płatki, kolce i rurki jeszcze mocno się trzymają. Starsze grzyby lecz jeszcze nie zgniłe, oraz części grzybów lub odpadki, które pozostają po przyrzędzaniu grzybów (twarde łodyżki) można wygotować na ekstrakt grzybowy. Ekstraktu grzybowego nie należy zaprawiać cebulą, ponieważ psuje się on wtedy wskutek pleśni zielonej, która narasta w czasie przechowywania. Bardzo szybko rozprzestrzenia się w tym roku w wielu miejscach pleśń brunatna, która napada przede wszystkim rodzaje czubajek, bedłek i rurkowców lecz także inne gatunki grzybów jadalnych. Pleśń ta tworzy szare, żółte, czasem aż brunatne pląty na zarażonych grzybach, które przez noc gniją. Niszcząc działają na liczne grzyby jadalne specjalny gatunek pleśni (mycogone), którego obecność zdradzają wykoszlawienia na kapeluszach i bryłowate narośla na podstawkach zarażonych grzybów. Należy przeto zbierać tylko grzyby młode o wyglądzie zupełnie zdrowym, ażeby zapobiec zniszczeniu całej ilości zebranej do jednego kosza. Wartościowe grzyby jak borowiki i inne rurkowce, rydze, bedłki-płachetki, pieczarki, mają mięso miękkie i są łamliwe. Dlatego należy je przy zbieraniu i transporcie chronić przed uciskiem, złamaniem i wilgocią. Jako naczyn do zbierania należy używać twardej koszów lub innych odpornych na nacisk naczyń. Siatki nadają się tylko wtedy, gdy wewnątrz umieści się twardą papierową torbę i chroni przed naciskiem. Siatki mają tę przewagę, że na kolei przy dużym tłoku mniej zajmują miejsca aniżeli koszyki.

Do dalekich transportów kolejowych, samochodowych lub pocztowych nadają się tylko twarde gatunki grzybów jadalnych jak kurki i to też tylko wtedy, gdy są opakowane sucho i przewiewnie. W szczelnym opakowaniu grzyby pocą się, zagrzewają i puszczają sok, poczym ulegają

Erschütterungen in der Bahn und besonders im Auto vertragen die allermeisten Speisepilze, insbesondere die wertvollen, weichfleischigen Arten nicht. Die Anrollstrecke bis zur sofortigen Verarbeitungsstelle muß daher bei Speisepilzen möglichst kurz sein, wenn die Speisepilze nicht verderben sollen. Man belaste daher Post und Bahn nicht mit unzweckmäßigen Sendungen von verderblichen Speisepilzen.

Verderber von Speisepilzen sind schließlich giftige oder wegen ihrer Bitterkeit oder sonstiger schlechter Eigenschaften ungenießbare Pilze. Vor ihnen schützt man sich durch gute Kenntnis der Pilzarten.

Verladen von Kartoffeln Ładowanie ziemniaków

Von Dipl.-Ing. J. Podgórný, Hauptverband der Kartoffelwirtschaft im Generalgouvernement, Krakau

In die Erfassung und Verteilung der Kartoffeln sind Genossenschaften und Händler eingeschaltet. Sie haben als Verteiler (Großhändler) auf diesem Wirtschaftssektor eine für die prompte Belieferung des Landes mit Nahrungsmitteln wichtige Aufgabe zu erfüllen, und in ihrer Tätigkeit spielen sie eine vermittelnde Rolle zwischen den Erzeugerinteressen und den Anforderungen und Bedürfnissen des Marktes.

Die Kartoffeln spielen bei der Ernährung der Bevölkerung die Hauptrolle. Groß ist ebenfalls ihre Bedeutung als Industrierohstoff. Aufgabe der Verteiler (Genossenschaften und Kaufleute) ist es, die bestimmten Kartoffelmengen (Kontingente) schnell zu erfassen und in kürzester Zeit vom Erzeuger an den Verbraucher oder an die Lagerstelle zu befördern. Denn in diesem Falle verfügen die amtlichen Stellen über genau bestimmte Kartoffelmengen, was bei der planmäßigen Versorgung des Landes von Bedeutung ist, und darüber hinaus sind hierbei die Aussichten am größten, daß die Kartoffeln in gesundem Zustande, also was Nähr- und Verarbeitungswert anbetrifft, vollwertig ans Ziel ihres Verbrauchs gelangen.

Beim Kartoffeltransport ist also die Schnelligkeit das wichtigste. Weil hier das öffentliche Interesse mit im Spiele ist, wäre das Ankoppeln der Kartoffelwaggons an Eilgüterzüge, ja selbst an Personenzüge sehr erwünscht. Es scheint dies, so wie die Verhältnisse jetzt liegen, recht schwer zu sein; trotzdem sollte der Verteiler sich bei den Bahntellen über diese Möglichkeit informieren. Auch das Abladen muß ohne jeden Verzug erfolgen, wobei für die Rechtzeitigkeit der Verteiler verantwortlich ist, selbst in dem Falle, wenn das Abladen unmittelbar von den Abnehmern oder von den Kleinverteilern vorgenommen wird. Beim Auf- und Abladen darf man nicht an gewisse Stunden gebunden sein. Notfalls muß dies auch in der Nacht vorgenommen werden, da dies die gegenwärtigen Transportschwierigkeiten — infolge Überlastung — wie auch die Interessen der Ablieferer fordern.

Während des Transportes sollen die Kartoffeln möglichst schonend behandelt werden, weil alle Verletzungen und auch unscheinbare oberflächliche Beschädigungen das Eindringen verschiedener Bakterien in die Zellgewebe der Knollen erleichtern, was das Verderben und Fäulnis nach sich zieht. Man soll abgestumpfte Gabeln und Blechschaufeln verwenden und sich einfacher Einrichtungen bedienen, die das Entleeren der Wagen erleichtern und jedes unnötige Werfen und Umschütten von Kartoffeln vermeiden. Auch das Herumtreten und Stampfen auf den Kartoffeln — wie es häufig vorkommt — ist schädlich. Falls die Kartoffeln im Regenwetter befördert werden, vergesse man nicht, für eine geeignete

gniciu. Wstrząsy, których przy przewozie kolejną i autem trudno uniknąć, szkodzą szczególnie wysokowartościowym grzybom jadalnym. Droga więc, jaką mają odbyć transporty grzybów jadalnych do miejsca natychmiastowej przeróbki musi być możliwie krótka, jeżeli się nie chce narażać grzybów na zepsucie. Nie należy przeto obciążać kolei i poczty niecelowymi przesyłkami łatwo psujących się grzybów jadalnych.

W końcu należy wspomnieć, że szkodnikami grzybów jadalnych są grzyby trujące lub gorzkie, względnie posiadające inne przykre i szkodliwe właściwości. Przed takimi uchronić może tylko dokładna znajomość wszystkich gatunków grzybów.

Ujęcie i rozprowadzenie ziemniaków powierzone zostało spółdzielniom i prywatnym kupcom. Wymienieni jako rozdzielcy (hurtownicy) w tym dziale gospodarki spełniają ważną funkcję dla sprawnej aprowizacji kraju i w działalności swej wypełniają pośredniczącą rolę między interesami wytwórców (drobni i więksi rolnicy, plantatorzy, majątki folwarczne) — a wymogami i potrzebami rynku spożywczego.

Ziemniak odgrywa w żywności ludności rolę dominującą. Także wielkie ma znaczenie jako surowiec w różnych działach przemysłu. Rola rozdzielców (spółdzielni i kupców) polega na tym, aby ujęcie oznaczonych ilości ziemniaków odbyło się szybko, zaś czas zużyty na drogę tego artykułu od producenta do konsumenta względnie do miejsca zmagazynowania — był najkrótszy. Wtedy bowiem dysponują władze ściśle ustalonymi ilościami ziemniaków, co ma swą doniosłość w planowej regulacji zaopatrzenia, a więc są największe szanse, że ziemniaki w stanie zdrowym, w pełni swej wartości odżywczej i przetwórczej dojdą do celu właściwego ich zużycia.

Przy transporcie ziemniaków najważniejszym więc momentem jest szybkość. Ze względu na wchodzący tu w grę interes publiczny, byłaby pożądana możliwość doczepienia wagonów z ziemniakami do pociągów przyspieszonych, a nawet osobowych. Wydaje się to w obecnych warunkach nader trudne, niemniej winien hurtownik nie zaniedbać badania tych możliwości u władz kolejowych. Także i zładowanie musi odbywać się bez zwłoki, przy czym za czas odpowiada Verteiler nawet w wypadku, gdy dokonywane ono jest bezpośrednio przez odbiorców względnie sklepy rozdzielcze. Przy ładowaniu i zładowaniu nie można więc krepować się wyznaczonymi godzinami pracy. W razie potrzeby musi ona odbywać się bez względu na porę dnia a nawet w nocy, gdyż tego wymagają obecne trudne stosunki transportowe na przeciążonych kolejach, jak również często i interesy odstawiających ziemniaki wytwórców.

W czasie transportu należy możliwie ostrożnie obchodzić się z ziemniakami, gdyż wszelkie zranienia a nawet nieznaczne uszkodzenia powierzchniowe ułatwiają wdarcie się do tkanek kłębów różnych bakterij, powodujących psucie się, a następnie gniciu ziemniaków. Należy używać odpowiednio stępionych widel i szufel i posługiwać się prostymi urządzeniami, ułatwiającymi opróżnianie wozów, a unikać pilnie wszelkiego niepotrzebnego zrzucania czy masowego zwalania ziemniaków. Również chodzenie i dreptanie po ziemniakach, jak to często robotnicy praktykują, jest szkodliwe. Jeśli zwozi się ziemniaki w cza-

Überdeckung zu sorgen, welche gleichfalls beim Einwagen an gebracht ist. Viel besser ist es, die Kartoffeln in Säcken und Körben zu liefern als lose. Dies beschleunigt die Arbeit und schützt die Kartoffeln vor vielen Verletzungen, Zerstampfen und Abstreifungen. Die so behandelten Kartoffeln sind gesünder, in der Aufbewahrung dauerhafter und behalten ihre wertvollen Eigenschaften als Nähr- und Rohstoff.

An den Stellen, wo die Anfuhr der zum Verladen bestimmten Kartoffeln erfolgt (nach genauer Bestimmung des Termins der Bereitstellung der nötigen Waggons), muß eine Fachkraft der Firma tätig sein, um die Qualität der angelieferten Kartoffeln zu kontrollieren, und eine Hilfskraft, um den Erzeugern schnell Ablieferungsscheine für die gelieferten Kontingente auszustellen. Außerdem müssen die nötigen Arbeiter zum Bedienen der Waage und zum Verladen vorhanden sein, damit die Arbeiten rasch und reibungslos erfolgen. Es ist selbstverständlich, daß vor dem Aufladen der Zustand des Inneren der Waggons geprüft werden muß, welche für den Kartoffeltransport rein, trocken und dicht sein müssen.

Kartoffeln, die zu entsprechender Zeit in geschlossene Wagen verladen werden, brauchen keinerlei Verpackung. Stroh ist in diesem Falle sogar schädlich; es vermehrt unnötig die Kosten, erschwert das Ausladen und verunreinigt die Kartoffeln, was hauptsächlich bei Fabrikkartoffeln unangenehm ist. Man soll nie vergessen, die Lüftung in richtig verschlossenen Wagen nichtsdestoweniger zu sichern, da davon die Gesundheit der ganzen Ladung abhängig ist.

Falls die Kartoffeln in offene Eisenbahnwagen verladen werden, muß man an ihre Sicherung vor Frost, Sonne, Regen und — Diebstahl denken. Die dachartig aufgeladenen Kartoffeln sind mit Langstroh zu bedecken und dieses evtl. mit Draht zu befestigen (strohmatteartig) oder mit Brettern zu belegen. Solche Wagen müssen schnell zu ihren Bestimmungsorten befördert werden, weil hier die Kartoffeln bei Frost sehr leicht dem Verderben ausgesetzt sind oder ihr Wert durch ungünstige Wettereinflüsse stark gefährdet wird.

Wenn die Kartoffeln in einer Zeit verladen werden, in welcher der Eintritt von Frost droht, müssen dieselben in geschlossenen wie auch in offenen Wagen sorgfältig von allen Seiten mit Stroh verpackt werden (namentlich ist dies an der Türseite wichtig). Es ist auch nicht zu unterlassen, die Türen von innen mit Brettern zu verschalen, so daß nach dem Öffnen der Waggons die Kartoffeln nicht herausfallen und nicht verderben. Gleichfalls ist es nicht statthaft, den rein verladenen Kartoffeln schmutzige Knollen hinzuzufügen, welche während der Arbeit um den Wagen herum ausgeschüttet liegen.

Der für Kartoffeltransporte günstige Zeitraum umfaßt bei uns 6 bis 8 Wochen; in dieser Zeit müssen alle mitbetätigten Personen ihre ganze Spannkraft einsetzen, um die hier vorkommenden Schwierigkeiten zu bekämpfen. Es ist grundsätzlich wichtig, daß die Erfassung und der Versand der Kartoffeln rechtzeitig in Angriff genommen wird und die Kreishandelsgenossenschaft bzw. die Händler die Vorbereitungsarbeiten an Ort und Stelle gut organisieren. Sie sollen mit den Gemeinden und Dörfern durch ihre Vertreter Fühlung nehmen und das gegenseitige Verhältnis auf Vertrauen aufbauen. Dies erleichtert die Arbeit sehr für die Zukunft, beugt verschiedenen Mißverständnissen und Klagen vor, und schließlich erhöht es das Tempo und die Pünktlichkeit der Anfuhr. Nach einer auf diese Weise von Anfang an vorbereiteten Erfassungsaktion wird der Großhändler Kartoffeln von größerem Handelswert, also reine, sortierte und entsprechend trockne, erhalten, worauf die Vertreter der Abnahmefirma genau achtgeben müssen.

sie stötym, nie należy zapomnieć o okryciu, które również znajdzie zastosowanie przy ładowaniu do wagonów. O wiele lepiej jest dostarczać ziemniaki w koszach lub workach, niż luźno. Przyspiesza to wydatnie pracę i chroni ziemniaki od wielu uszkodzeń, zgnieceń i otarć. Tak traktowane ziemniaki są zdrowsze, w przechowaniu trwalsze i zachowują cenne właściwości tak odżywcze, jak i przerobkowe.

W miejscach koncentracji zwózki ziemniaków do załadowania, (po dokładnym ustaleniu czasu podstawienia potrzebnej ilości wagonów) winien urzędować fachowy organ firmy dla kontrolowania jakości dostarczonych ziemniaków, oraz pomocnik dla szybkiego wydawania producentom dowodów uskuteczionych odstaw. Poza tym winna być przysposobiona potrzebna ilość robotników do ważenia i ładowania, aby czynności te przebiegały szybko i sprawnie. Jest rzeczą zrozumiałą iż przed przystąpieniem do ładunku należy stwierdzić stan wnętrza podstawionych wagonów, które dla przewozu ziemniaków muszą być czyste, suche, bez śmieci — i szczelne.

Ziemniaki ładowane w stosownej porze do wagonów zamkniętych, a więc w czasie pogody i w odpowiedniej cieploty, nie wymagają żadnego opakowania. Używanie słomy jest tu nawet szkodliwe, powoduje niepotrzebny koszt, utrudnia robotę, zwłaszcza wyładowniczą i zaśmieca ziemniaki, co jest głównie nieprzyjemne przy ziemniakach przeznaczonych dla przemysłowej przeróbki. W wozie odpowiednio zamkniętym nie należy nigdy zapomnieć o pozostawieniu stosownego przewiewu, gdyż to decyduje o zdrowiu całego ładunku.

Transportując ziemniaki w wozach otwartych, musi się pomyśleć o zabezpieczeniu ich od mrozu, słońca, deszczu i — złodzieja. Dachowato ułożoną warstwę okrywa się równą słomą i poszywa ewentualnie drutem w formie mapy lub obciąża deskami. Wozy takie winny szybko zdążyć do miejsca swego przeznaczenia, gdyż w nich ziemniaki narażone są na bardzo łatwe zniszczenie przez mróz względnie na zmniejszenie wartości przez zmiany atmosferyczne oraz deszcz. Przed kradzieżą w wozach otwartych — chroni konwój.

Jeśli zachodzi konieczność ładowania ziemniaków w porze niebezpiecznej ze względu na możliwość mrozu, tak w wagonach zamkniętych jak i otwartych, muszą być ziemniaki troskliwie ze wszystkich stron opakowane słomą, co zwłaszcza ważne jest od strony drzwi. Nie należy też zaniedbać odpowiedniego szalowania deskami drzwi wagonów, tak aby po otwarciu ziemniaki nie wysypywały się i nie niszczyły. Również do czysto załadowanych ziemniaków nie powinno się dorzucać do wagonu brudnych i zablokowanych kłębów, które w czasie pracy porozsypywały się koło wozu.

Nadający się do transportu ziemniaków czasokres w jesieni wynosi u nas 6—8 tygodni, w ciągu których wszyscy współdziałający tu muszą wyczerpać siły, by sprostać nadarzającym się tu trudnościom. Podstawowym warunkiem sprawnego ujęcia i transportu ziemniaków jest, — na czas przygotowana w terenie i dobrze zorganizowana akcja przez spółdzielnie względnie przez kupców. Ci powinni wejść przez swych wysłanników w kontakt z gminami i gromadami i oprzeć wzajemne stosunki na podstawie obustronnego zaufania. Ułatwi to znacznie późniejszą pracę, zmniejszy nieporozumienia i skargi, a zwiększy tempo i punktualność zwózki. Po tak przygotowanej akcji, dostawcy solidniej wywiązują się ze swych obowiązków, a hurtownik otrzymuje ziemniaki o większej wartości handlowej, w stanie czystym, przesortowanym i odpowiednio suchym, na co wysłannicy firmy odbiorczej muszą w wykonaniu swych zadań zawsze baczną zwracać uwagę.

Kampf dem Schleichhandel; er gefährdet die Versorgung!

Preise für Getreide und Futtermittel

Ceny za zboża i pasze

Die Preise für Getreide, Getreideerzeugnisse, Hülsenfrüchte, Ölfrüchte, Futtermittel und Rohfutter im Wirtschaftsjahr 1942/43 werden durch die Anordnung über die Preisfestsetzung für Getreide usw. vom 15. Juli 1942 geregelt (VBIGG Nr. 70/42).

Die Preise sind Festpreise; sie dürfen also weder überschritten noch unterschritten werden. Die Preise verstehen sich je 100 kg:

Roggen

Der Erzeugerpreis für Roggen beträgt mit Druschprämie:

bis 30. 9. 1942	28 Zl.
bis 31. 1. 1943	27 „
bis 28. 2. 1943	26 „
bis 15. 7. 1943	25 „

Der Müleneinkaufspreis beträgt gleichbleibend 30 Zl.

Der Roggenmehlpreis beträgt frei Mühlenverladestation 37,80 Zl., frei Bäckerei 39,80 Zl. Bei Verladung nach Warschau, Krakau, Lemberg, Lublin, Radom, Tschenschow, Kielce, Neu-Sandez Reichshof, Jaroslau, Przemyśl, Drohobycz, Tarnopol, Tomaszów, Krynica, Starachowice, Zakopane ist eine Transportprämie von 2 Zl. zuzurechnen. Bei Mengen unter 10 kg beträgt der Verbraucherhöchstpreis 0,50 Zl. je Kilogramm. Roggenkleie kostet 12 Zl. (mit Handelsspanne).

Weizen

Der Erzeugerpreis für Weizen beträgt mit Druschprämie je nach der Ablieferungszeit (s. bei Roggen) 37 Zl., 36 Zl., 35 Zl. oder 34 Zl. Der Müleneinkaufspreis beträgt gleichbleibend 40 Zl. Der Preis für Weizenmehl 90 % Ausmahlung beträgt frei Mühlenverladestation 51,50 Zl., frei Bäckerei 53,50 Zl., bei Mengen unter 10 kg 0,65 Zl. je Kilogramm; bei 80 % Ausbeute entsprechend 57 Zl. und 0,70 Zl. je Kilogramm. Weizenkleie kostet (mit Handelsspanne) 19 Zl., Weizengrieß 70 Zl. bei Mengen unter 10 kg 0,80 Zl. je Kilogramm.

Teigwaren

Teigwaren aus 80 % Weizenmehl kosten ab Fabrik lose 150 Zl., für Kleinverteiler 160 Zl., Verbraucherpreis 1,80 Zl. je Kilogramm, in Packungen zu 25 kg entsprechend 155 Zl., 160 Zl. und 1,80 Zl.

Gerste

Der Erzeugerpreis für Gerste ist um 3 Zl. je 100 kg erhöht worden. Er beträgt jetzt mit Druschprämie (je nach der Ablieferungszeit) 28 Zl., 27 Zl., 26 Zl. oder 25 Zl. Der Müleneinkaufspreis beträgt gleichbleibend 30 Zl. Gerstenmehl 80 % Ausmahlung hat den Preis von 45 Zl., frei Bäckerei 47 Zl., Verbraucherpreis 0,53 Zl. je Kilogramm; bei 70 % Ausmahlung entsprechend 50,50 Zl.; 52,50 Zl. und 0,55 Zl. Gerstenkleie kostet beim Erzeuger 18 Zl. Körnermais 32 Zl.; hierzu ist bei Mais eine Spanne von 3 Zl. für Zwischenverteiler und 4 Zl. bzw. 3,50 Zl. für Kleinverteiler hinzuzurechnen. Industriegerste kostet frei Verarbeitungsbetrieb 30 Zl., Brauergerste 32 Zl. ab Verladestation.

Graupen und Grütze

Die Preise für Graupen und Grütze wurden heraufgesetzt. Sie betragen ohne Rücksicht darauf, um welche Getreideart es sich handelt, 56 Zl., für Verbraucher 0,61 Zl. je Kilogramm (in Mengen bis 50 kg) und 0,66 Zl. je Kilogramm (in Mengen bis 20 kg).

Kaffee-Zusatz und -Ersatz

Kaffee-Ersatz darf nur gepackt und mit Preisaufrück in den Verkehr gebracht werden. Es gelten Richtpreise:

Ceny zboża, produktów zbożowych, płodów strączkowych, płodów oleistych, paszy i paszy objętościowej w roku gospodarczym 1942/43 normuje Zarządzenie o ustaleniu cen za zboże itd. z dnia 15 lipca 1942 (Dz. R. GG. nr. 70/42).

Ceny są stałe, nie wolno ich więc podwyższać ani obniżać. Ceny rozumie się za 100 kg.

Żyto

Cena dla producenta za żyto wynosi wraz z premią za wymłócenie:

do 30. 9. 1942	28 zł.
do 31. 1. 1943	27 „
do 28. 2. 1943	26 „
do 15. 7. 1943	25 „

Cena zakupu dla młyna wynosi niezmiennie 30 zł. Cena mąki żytniej wynosi franco stacja załadowcza młyna 37,80 zł., franco piekarnia 39,80 zł. W wypadku załadowania do Warszawy, Krakowa, Lwowa, Lublina, Radomia, Częstochowy, Kielc, Nowego Sącza, Rzeszowa, Jarosławia, Przemyśla, Drohobycza, Tarnopola, Tomaszowa, Krynicy, Starachowic, Zakopanego należy doliczyć premię transportową 2 zł. Przy ilościach poniżej 10 kg wynosi cena maksymalna dla konsumenta 0,50 zł. za kg. Otręby żytnie 12 zł. (łącznie z rozpiętością handlową).

Pszenica

Cena dla producenta za pszenicę wynosi wraz z premią za wymłócenie zależnie od czasu dostawy 37 zł., 36 zł., 35 zł. lub 34 zł. Cena zakupu dla młynów wynosi 40 zł.

Cena mąki pszennej z przemiału 90 % wynosi franco stacja załadowcza młyna 51,50 zł., franco piekarnia 53,50 zł.; przy ilościach poniżej 10 kg. 0,65 zł. za kg.; przy 80 % przemiale odpowiednio 57 zł. i 0,70 zł. za kg. Otręby pszenne kosztują (łącznie z rozpiętością handlową) 19 zł., kaszka pszena 70 zł., przy ilościach poniżej 10 kg. 0,80 zł. za kg.

Wyroby z ciasta

Wyroby z ciasta z 80 % mąki pszennej kosztują loco fabryka luzem 150 zł., dla detalistów 160 zł., cena dla konsumenta 1,80 zł. za kg., w opakowaniu po 25 kg. odpowiednio 155 zł., 160 zł. i 1,80 zł.

Jęczmień

Cena dla producenta za jęczmień została podwyższona o 3 zł. na 100 kg. Cena ta wynosi obecnie wraz z premią za wymłócenie (zależnie od czasu dostawy) 28 zł., 27 zł., 26 zł. lub 25 zł. Cena zakupu dla młynów wynosi niezmiennie 30 zł. Mąka jęczmienna z przemiału 80 % kosztuje 45 zł., franco piekarnia 47 zł. cena dla konsumenta 0,53 zł. za kg.; przy 70 % przemiale odpowiednio 50,50 zł., 52,50 zł. i 0,55 zł. Otręby jęczmienne kosztują u producenta 18 zł., kukurydza w ziarnie 32 zł.; do tego należy doliczyć przy kukurydzy rozpiętość 3 zł. dla rozdzielców pośrednich i 4 zł. wzgl. 3,50 zł. dla detalistów. Jęczmień przemysłowy kosztuje franco zakład przetwórczy 30 zł., jęczmień browarniany 32 zł. od stacji załadowczej.

Krupy i kasze

Cena za krupy i kaszę została podwyższona. Wynosi ona, bez względu na to o jaki rodzaj zboża chodzi, 56 zł., dla konsumenta 0,61 zł. za kg. (w ilościach do 50 kg.) i 0,66 zł. za kg. (w ilościach do 20 kg.).

Namiastki i domieszki kawy

Namiastki kawy wolno wprowadzać do obrotu tylko w opakowaniu i z nadrukowaną ceną. Obowiązują ceny

für Kaffee-Ersatz aus gemälzter Gerste bis 190 Zl. ($\frac{1}{2}$ -kg-Packung) bzw. bis 200 Zl. ($\frac{1}{4}$ -kg-Packung). Kaffee-Ersatz mit 20—30 % Zichorie oder getrocknete Zuckerrüben bis 210 Zl. bzw. 200 Zl. Der Verbraucher hat für 1 kg bei $\frac{1}{2}$ -kg-Packung 2,50 Zl. (2,80 Zl.), bei $\frac{1}{4}$ -kg-Packung 2,60 Zl. (3 Zl.) zu bezahlen. Zichorie kostet bis 10 Zl. (roh), gedarrt bis 130 Zl., gedarrte Zuckerrüben bis 100 Zl.

Brot und Kleingebäck

Der Roggenbrotpreis ist unverändert und beträgt 0,45 Zl. je Kilogramm ebenso Vollkornbrot. Mischbrot hat einen Preis von 0,55 Zl. Der Weizenbrotpreis aus Weizenmehl 90 % Ausmahlung ist auf 1,20 Zl. festgesetzt. Weizenbrötchen aus Weizenmehl 90 % Ausmahlung kosten das Stück 0,08 Zl.

Hafer

Der Erzeugerpreis für Hafer beträgt 24 Zl., der Verbraucherpreis einschließlich Fracht, Lagerung und Handels-spanne 32 Zl. Beträgt das Hektolitergewicht über 54 kg, so ist ein Zuschlag von 2 Zl. zuzurechnen.

Der Haferflockenpreis bewegt sich zwischen 95 Zl. für 100 kg (loser Ware ab Mühle — 1,35 je Kilogramm Verbraucherpreis bis 1,65 je Kilogramm Verbraucherpreis in $\frac{1}{4}$ -kg-Packungen); Haferschälkleie kostet (mit Handels-spanne) 18 Zl., Haferschalen 7 Zl.

Hülsenfrüchte

Die Preise für Speise- und Futterhülsenfrüchte sind ohne Änderung geblieben. Buchweizen kostet beim Erzeuger 40 Zl., Buchweizenmehl 81 Zl., Buchweizenschälkleie (mit Handelsspanne) 14 Zl., Buchweizenschalen (mit Handelsspanne) 5 Zl. Der Verbraucherpreis für Buchweizengrütze beträgt 1 Zl. je Kilogramm. Geschälte Hirse kostet (mit Handelsspanne) 87 Zl., Hirsenschalen (desgl.) 7 Zl. Der Verbraucherpreis für geschälte Hirse ist 1,10 Zl. je Kilogramm.

Heu und Stroh

Die Preise für Heu und Stroh sind unverändert geblieben. Neu hinzugekommen sind eine Lagergebühr von 1 Zl. und eine Vorracht von 2 Zl. Die Lagergebühr darf nur berechnet werden, wenn die Ware aus dem Waggon geladen und über Lager genommen wird. Vorracht darf nur insoweit in Rechnung gestellt werden, als sie tatsächlich entstanden ist.

Ölfrüchte

Die Preise für Ölfrüchte haben im allgemeinen eine Änderung nicht erfahren. Eine Ausnahme bilden Raps und Rüben, deren Preis von 85 Zl. (mit Handelsspanne) auf 95 Zl. heraufgesetzt wurde.

Andere Futtermittel

Die Preise für andere Futtermittel sind in der Anlage 9 der Preisordnung angeführt, z. B. für Malzkeime 20 Zl., vollwertige Zuckerschnitzel 18 Zl., Ölkuchen 12 Zl., Tierkörpermehl (je nach Gehalt) 25 bis 40 Zl., Knochenfuttermehl 14,50 Zl., Blutmehl 43 Zl., Fischmehl 30 Zl., Futterrüben 3,20 bis 3,70 Zl.

Gütevorschriften

Die Preise gelten für handelsübliche Ware, d. i. gesundes und trocknes Getreide, gesunde und trockne Hülsenfrüchte, gesunde, trockne und reine Ölfrüchte von durchschnittlicher Beschaffenheit der jeweiligen Ernte. Der Feuchtigkeitsgehalt darf bei Roggen, Weizen, Gerste, Futterhafer und Hülsenfrüchten 16 % und bei Ölfrüchten 14 % nicht übersteigen. Ist der Feuchtigkeitsgehalt höher, so werden entsprechende geldmäßige Abschläge gemacht. Ähnliches gilt bei Hülsenfrüchten für Ausputz an halben Körnern und fremdem Besatz. Der Anteil an Auswuchs, Bruch, Schmachtkorn und notreifen Körnern soll bei Roggen und

wytyczne: dla namiastki kawy z słodowanego jęczmienia do 190 zł. (opakowanie $\frac{1}{2}$ kg.) wzgl. do 200 zł. (opakowanie $\frac{1}{4}$ kg.). Namiastka kawy zawierająca 20—30 % cykorii lub suszonych buraków cukrowych do 210 zł. wzgl. 200 zł. Konsument winien zapłacić za 1 kg., przy opakowaniu $\frac{1}{2}$ kg. 2,50 zł. (2 80 zł.), przy opakowaniu $\frac{1}{4}$ kg. 2,60 zł. (3 zł.). Cykoria kosztuje do 10 zł. (surowa), suszona do 130 zł., suszone buraki cukrowe do 100 zł.

Chleb i drobne pieczywo

Cena chleba żytniego pozostała bez zmian i wynosi 0,45 zł. za kg, tak samo chleb pełnoziarnisty. Chleb mieszany ma cenę 0,55 zł. Cena chleba pszennego z mąki pszennej 90 % przemiału została ustalona na 1,20 zł. Bułeczki pszenne z mąki pszennej 90 % przemiału kosztują za sztukę 0,08 zł.

Owies

Cena za owies wynosi dla producenta 24 zł., cena dla konsumenta włącznie z przewozem, składowaniem i rozpiętością handlową 32 zł. Jeżeli waga hektolitru przekracza 54 kg. należy doliczyć dopłatę 2 zł.

Cena płatków owsianych waha się między 95 zł. za 100 kg. (luzem loco młyn; cena dla konsumenta 1,35 zł. za kg) a 1,65 zł. za kg. (cena dla konsumenta w opakowaniu po $\frac{1}{4}$ kg.). Otręby z łusek owsianych kosztują (łącznie z rozpiętością handlową) 18 zł., łuski owsiane 7 zł.

Plody strączkowe

Ceny płodów strączkowych jadalnych i na paszę pozostały bez zmian. Tatarka kosztuje u producenta 40 zł., mąka tatarszana 81 zł., otręby tatarszane z łusek (łącznie z rozpiętością handlową) 14 zł. Łuski tatarszane (łącznie z rozpiętością handlową) 5 zł. za kg. Cena dla konsumenta za kaszę tatarszaną wynosi 1 zł. za kg. Łuszczone proso kosztuje (łącznie z rozpiętością handlową) 87 zł., łuski z prosa (tak samo) 7 zł. Cena dla konsumenta za łuszczone proso wynosi 1,10 zł. za kg.

Siano i słoma

Ceny siana i słomy pozostały bez zmian. Jako nowość dochodzi opłata za składowanie w kwocie 1 zł. i koszty przewozu wstępnego w kwocie 2 zł. Opłatę za składowanie wolno tylko wtedy policzyć, jeżeli towar z wagonu wyladowano i wzięto na skład. Koszty przewozu wstępnego wolno policzyć tylko wtedy, jeżeli istотно powstały.

Plody oleiste

Ceny płodów oleistych w ogólności nie doznały zmian. Wyjątek stanowią rzepak i rzepik, których cenę podwyższono z 85 zł. (łącznie z rozpiętością handlową) na 95 zł.

Pasze innego rodzaju

Ceny innych pasz są wymienione w załączniku 9 do Zarządzenia o ustaleniu cen, n. p. za kielki słodowe 20 zł., pełnowartościowe wytlaki cukrowe 18 zł., makuchy 12 zł., mąkę z ciał zwierzęcych (zależnie od zawartości) 25 do 40 zł., kostną mąkę pastewną 14,50 zł., mąkę z krwi 43 zł., mąkę z ryb 30 zł., buraki pastewne 3,20 zł. do 3,70 zł.

Przepisy jakościowe

Ceny obowiązują za towar przyjęty w handlu, t. j. zboże suche i zdrowe, suche i zdrowe plody strączkowe, zdrowe, suche i czyste plody oleiste o przeciętnej jakości każdorazowego żniwa. Zawartość wilgoci nie powinna przekraczać przy życie, pszenicy, jęczmieniu, owsie pastewnym i płodach strączkowych 16 %, a przy płodach oleistych 14 %. Jeżeli zawartość wilgoci jest wyższa, odlicza się odpowiednio kwoty gotówkowo. W podobny sposób postępuje się przy płodach strączkowych przy odpadzie, składającym się z połamanych ziarn i obcych domieszek. Zawartość prostu, połamanych, niewypełnionych i nie-

Gerste 2 v. H., bei Weizen (einschließlich Brand) 3 v. H. nicht übersteigen. Höhere Volumenssätze werden gewichtsmäßig in Abzug gebracht.

Lieferung

Der Erzeugerpreis gilt für Lieferung ausschließlich Sack frei Handlungsmühle oder der dem Erzeuger nächstgelegenen Verladestelle einschließlich des Verladens. Bei Lieferung an Mühlen gilt der Preis frachtfrei Mühlenempfangsstation. Die Abfuhrkosten von der Bahn hat die Mühle zu tragen.

Holt die Mühle die Ware vom Lager des Verkäufers mit eigenem Fuhrwerk ab, so darf die Mühle dem Verkäufer für das Abholen 1 Zl. je 100 kg berechnen.

Handelsspannen

Eine Zusammenfassung aller Handelsspannen enthält die Anlage 10 der Preisordnung.

Naturallöhne

Lohn- und Umtauschmühlen haben, wie bis jetzt, für die Be- und Verarbeitung von Getreide in Lohn Naturallöhne zu berechnen, die von dem angelieferten und unbearbeiteten Getreide vor der Verarbeitung einzuziehen sind.

Die Rückgabesätze sind z. T. geändert worden. Sie betragen jetzt, für je 100 kg angelieferte Frucht

bei Gerste und Hafer:

bei 80% Ausmahlung	64 kg Mehl,	12 kg Kleie,
bei 70% Ausmahlung	56 kg Mehl,	20 kg Kleie,
bei Grützen	44 kg Grütze,	32 kg Futtermehl,

bei Buchweizen, Hirse:

bei Grützen 35 kg Grütze und 31 kg Schalen und Schälkleie,

bei Weizen:

bei 90% Ausmahlung 71 kg Mehl.

Andere Rückgabesätze sind ohne Änderung geblieben.

Backbetriebe dagegen, die Brot gegen Lohn herstellen, dürfen den Backlohn nur in bar (bis 0,20 Zl. je Kilogramm Brot) in Rechnung stellen.

dojrzałych ziarn nie powinna przekraczać przy życie i jęczmieniu 2%, przy pszenicy (łącznie ze śniecią) 3%. Procenty odlicza się wedle wagi.

Dostawa

Cena dla producenta obowiązuje za dostawę bez worka franco młyn handlowy lub najbliższej producentowi położona stacja załadowcza, łącznie z załadowaniem. Przy dostawie do młynów obowiązuje cena franco stacja odbiorcza młyna. Koszty przewozu ze stacji kolejowej ponosi młyn. Jeżeli młyn odbiera towar w składnicy sprzedawcy własnym wozem, wolno młynowi policzyć sprzedawcy za odwóz 1 zł. za każde 100 kg.

Rozpiętości zysków

Zestawienie wszystkich rozpiętości handlowych zawiera załącznik 10 Zarządzenia o ustaleniu cen.

Wynagrodzenia w naturze

Młyny dokonujące przemiału za zapłatę i na zamianę (gospodarcze) winny, jak i dotąd, policzyć za obróbkę i przeróbkę zboża za zapłatą wynagrodzenia w naturze, które należy pobrać od dostarczonego i nieprzerobionego zboża, przed przeróbką. Stawki zwrotne zostały częściowo zmienione. Wynoszą one obecnie na każde 100 kg dostarczonych płodów:

przy jęczmieniu i owsie:

przy 80% przemiale	64 kg mąki,	12 kg otrąb
przy 70% przemiale	56 kg mąki,	20 kg otrąb
przy kaszach	44 kg kaszy,	32 kg mąki pastewnej

przy tatarce, prosie:

przy kaszach 35 kg kaszy i 31 kg łusek i otrąb z łusek,

przy pszenicy:

przy 90% przemiale 71 kg mąki.

Inne stawki zwrotne pozostały bez zmian.

Zakładom wypieku natomiast, które wypiekają chleb za zapłatą, wolno policzyć wynagrodzenia za wypiek jedynie w gotówce (do 0,20 zł. za kg chleba).

Begleitung von Gütern Konwojowanie przesyłek towarowych

Von Harry E. H. Prochnow, Krakau

Die Generaldirektion der Ostbahn hat gemäß § 66 (4) der Eisenbahnverkehrsordnung für das Generalgouvernement mit Wirkung vom 1. Oktober 1942 neue Bestimmungen über die Begleitung von Gütern in vollen Wagenladungen im Binnenverkehr der Ostbahn herausgegeben.

Nach dieser neuen Regelung ist künftig zu unterscheiden zwischen Gütern, für die der Absender einen Begleiter stellen muß, und solchen Gütern, bei denen auf Antrag des Absenders Begleitung zugelassen werden kann.

Die nachstehenden Ausführungen sollen die Verlader mit den wichtigsten Einzelheiten dieser Neuregelung, die künftig zu beachten sind, vertraut machen.

Welche Güter müssen begleitet werden?

1. Bei Verladung der nachstehend aufgeführten Güter in Wagenladungen muß vom Absender Begleitung gestellt werden:

- Lebensmittel aller Art (hiervon ausgenommen sind nur Massengüter wie Getreide, Kartoffeln, Rüben u. dgl.);
- Bier, Spiritus und Spirituosen, Wein;
- Tabak und Tabakwaren;
- Leder, Lederwaren und Schuhe;

Generalna Dyrekcja Kolei Wschodniej wydała na podstawie paragrafu 66 (4) przepisów o ruchu kolejowym w Gen. Gub. nowe, ważne od dnia 1. X. 42 normy na temat konwojowania przesyłek towarowych w postaci pełnych ładunków wagonowych w wewnętrznym obrocie Kolei Wschodniej.

W myśl tych nowych przepisów należy w przyszłości rozróżniać między przesyłkami, do których nadawca musi dać konwojenta, oraz takimi, do których dopuszczony może być konwój na wniosek nadawcy.

Poniższe uwagi mają na celu zapoznanie osób i firm ładujących z najważniejszymi szczegółami nowych przepisów, które należy w przyszłości stosować.

Jakie towary muszą być konwojowane?

1. Przy załadowywaniu niżej wymienionych towarów, jako przesyłki wagonowe nadawca musi dać konwojenta:

- środki żywnościowe wszelkiego rodzaju (wyjątek stanowią towary masowe jak zboże, ziemniaki, buraki itp.);
- piwo, spirytus i przetwory alkoholowe, wino,
- tytoń i wyroby tytoniowe,

- e) Spinustoffe und Spinnstoffzeugnisse;
- f) Felle und Pelze;
- g) Glühlampen;
- h) Kraftwagen und ihre Zubehörteile;
- i) Maschinen, Maschinenteile, technische Apparate und andere Gegenstände, wenn sie während der Beförderung eine Aufsicht verlangen, die technische Sachkunde voraussetzt;
- k) Sammelgut.

2. Das bisherige Verfahren über die Begleitung von Tiersendungen bleibt jedoch unverändert.

3. Will der Absender von der vorgeschriebenen Begleitung Abstand nehmen, kann er dies durch einen Vermerk im Frachtbrief bei der Güterabfertigung beantragen. In diesem Falle ist in der Frachtbriefspalte „Andere vorgeschriebene oder zulässige Erklärungen“ folgender Wortlaut einzutragen: „Ich beantrage, auf Begleitung zu verzichten.“ Mit der Annahme der zu verladenden Güter und des dazugehörigen Frachtbriefes gelten solche Verzichtserklärungen als genehmigt.

4. Wenn bei zu begleitenden Gütern Begleitung nicht gestellt und auch Verzicht auf Begleitung nicht beantragt wird, werden solche Wagenladungen von der Beförderung mittels Eisenbahn ausgeschlossen.

5. Besonders beachtlich ist für Verlader und Absender, daß die Ostbahn für eintretende Schäden nicht haftet, die durch Begleitung der Güter verhindert werden konnten, sofern auf die Begleitung verzichtet wurde.

Welche Güter dürfen außerdem begleitet werden?

1. Auf Antrag des Absenders bei der Güterabfertigung kann für die folgenden Güter bei Abfertigung in ganzen Wagenladungen Begleitung zugelassen werden:

- a) Kartoffeln, Getreide, Rüben und andere Lebensmittel, die als Massengüter aufgegeben werden;
- b) Brennstoffe (Kohle, Holz, Torf usw.);
- c) Mineralöl und Mineralölerzeugnisse;
- d) Umzugsgut (Hausrat).

2. Die Begleitung ist im Frachtbrief durch Vermerk in der Spalte „Andere vorgeschriebene oder zugelassene Erklärungen“ zu beantragen. Der Frachtbrief ist der Güterabfertigung vorzulegen. Durch die Abfertigung der Güter gelten die gestellten Anträge als genehmigt.

3. Auf besonderen Antrag können auch Güter, die unter Absatz I und II nicht genannt sind, begleitet werden. In solchen Fällen sind die Frachtbriefe mit entsprechenden Anträgen unmittelbar der zuständigen Bezirksdirektion der Ostbahn vorzulegen, die gegebenenfalls die Genehmigung im Frachtbrief vermerkt.

Art, Zweck und Kosten der Begleitung

1. Grundsätzlich soll jede zwangsläufig oder auf Antrag begleitete Wagenladung nur von einem Begleiter beaufsichtigt werden.

In begründeten Ausnahmefällen kann bei der zuständigen Bezirksdirektion der Ostbahn die Zulassung weiterer Begleiter beantragt werden.

2. Die Begleitung von Gütern bezweckt, Beraubungen oder sonstige Beschädigungen zu verhindern. Deshalb haben sich die Begleiter in jedem möglichen und zumutbaren Ausmaße der Beaufsichtigung, Pflege und Wartung der ihnen anvertrauten Warenladung zu widmen.

Selbstverständliche Pflicht der Begleiter ist es, sich bei den von ihnen begleiteten Sendungen aufzuhalten. Die Begleiter müssen sich bei Durchführung ihres Auftrages jeglicher Einwirkungen auf den Eisenbahnbetrieb enthalten.

3. Für die Beaufsichtigung einer Wagenladung durch einen Begleiter wird Fahrgeld nicht erhoben. Sofern auf besonderen Antrag die Beaufsichtigung einer Sendung durch mehrere Begleiter zugelassen wird, muß für die wei-

- d) skóra, wyroby skórzane i obuwie,
- e) materiały włókiennicze i wyroby z włókien,
- f) skóry z włosiem i futra,
- g) żarówki,
- h) pojazdy mechaniczne i ich części składowe,
- i) maszyny, części maszyn, aparaty techniczne oraz inne przedmioty, o ile w czasie przewozu wymagają opieki z wyszkoleniem fachowo-technicznym,
- k) drobnica.

2. Dotychczasowa praktyka w sprawie konwojowania przesyłek zwierząt nie ulega zmianie.

3. Jeżeli nadawca zamierza zrezygnować z przepisowego konwoju, może postawić odpowiedni wniosek w urzędzie na liście przewozowym w czasie odprawy towarów. W tym wypadku należy w rubryce listu przewozowego „Inne przepisowe lub dopuszczalne wyjaśnienia“ wpisać dosłownie następującą uwagę: „Wnoszę o zaniechanie konwoju“. Z chwilą przyjęcia ładowanych towarów oraz odnośnego listu przewozowego uważa się rezygnację z konwoju za przyjętą.

4. Jeżeli do towarów, przy których obowiązuje konwój, nie dostarczono konwoju, albo nie postawiono wniosku w sprawie rezygnacji z konwoju, to ładunki takie zostaną wykluczone z przewozu kolejowego.

5. Szczególnie ważne jest dla załadowującego i nadawcy, że Kolej Wschodnia nie odpowiada w razie rezygnowania z konwoju za szkody, których powstania można było uniknąć przez dodanie konwoju.

Jakie towary mogą być poza tym konwojowane?

1. Na wniosek nadawcy przy odprawie towarowej można dopuścić konwój przy następujących towarach załadowanych wagonowo:

- a) ziemniaki, zboże, buraki oraz inne środki żywności nadawane w przesyłkach masowych,
- b) materiały opałowe (węgiel, drzewo, torf itd.),
- c) oleje mineralne, ich pochodne i przetwory,
- d) przewodniki (urządzenie domowe).

2. Wniosek o konwój należy postawić wpisując go na liście przewozowym w rubryce „Przepisowe lub dopuszczalne wyjaśnienia“. List przewozowy należy przedłożyć ekspedycji towarowej. Z chwilą dokonania odprawy towarów, wniosek uważa się za przyjęty.

3. Na specjalne podanie mogą być konwojowane również towary niewymienione pod I i II. W takich wypadkach należy listy przewozowe razem z odpowiednimi podaniami przedłożyć właściwej dyrekcji okręgowej Kolei Wschodniej, która w danym wypadku wpisze notatkę zezwalającą w liście przewozowym.

Rodzaj, cele i koszty konwoju

1. W zasadzie każdy ładunek wagonowy towaru, przy którego przewozie konwój jest obowiązany lub dopuszczony na wniosek, winien pozostawać pod nadzorem tylko jednego konwojenta.

W uzasadnionych wypadkach wyjątkowych można wnieść do okręgowej dyrekcji Kolei Wschodniej o dopuszczenie dalszych konwojentów.

2. Celem konwojowania przesyłek towarowych jest zapobieżenie rabunkom, wzgl. innym szkodom. Dlatego konwojenci winni w sposób możliwie zupełny i staranny zająć się nadzorem, opieką i pilnowaniem powierzonych im ładunków wagonowych.

Samo przez się zrozumiałym obowiązkiem konwojenta jest przebywanie przy konwojowanych przesyłkach. Konwojenci winni przy wykonywaniu swoich obowiązków zaniechać wszelkiego oddziaływania na ruch kolejowy.

3. Za nadzór ładunku wagonowego przez konwojenta nie pobiera się kosztów przejazdu. O ile na specjalny wniosek dopuszczony zostanie nadzór przesyłki przez większą ilość konwojentów, reszta konwojentów musi uiścić koszty przejazdu trzeciej klasy. Cena przejazdu zostanie obliczo-

teren Begleiter das Fahrgeld der 3. Klasse bezahlt werden. Der Fahrpreis wird nach dem Personenzugtarif und der Gütertarifentfernung berechnet. Falls einer der weiteren Begleiter in einem im Güterzuge mitfahrenden Personenzug 2. oder 1. Klasse Platz nimmt, ist das Fahrgeld der entsprechenden Wagenklasse zu entrichten.

4. Eine Erhöhung der üblichen Frachtsätze durch die Begleitung von Gütern in Wagenladungen erfolgt nicht.

Diese neuen Bestimmungen treten, wie bereits eingangs erwähnt, für den Binnenverkehr der Ostbahn einschließlich des Distrikts Galizien bereits am 1. Oktober 1942 in Kraft.

Deshalb ist es empfehlenswert, sich über weitere Einzelheiten vor der Durchführung von Verladungen durch die zuständige Güterabfertigung unterrichten zu lassen.

Die neuen Kartoffelpreise Nowe ceny na ziemniaki

Die „Anordnung über die Kartoffelpreise im Wirtschaftsjahr 1942/43“ ist an anderer Stelle Heftes gedruckt.

§ 1 setzt die Erzeugerpreise fest. Sie gelten frei Verladestation. Werden aber die Kartoffeln auf dem Hofe des Erzeugers abgeholt oder braucht der Erzeuger die Kartoffeln nur zu einer näher gelegenen Auffangstelle zu bringen, von wo sie der Verteiler weiterbefördert, so kann dem Erzeuger ein entsprechender Preisabschlag auferlegt werden. Entscheidend für die Höhe des Preisabschlages ist die Preisüberwachungsstelle im Einvernehmen mit der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft beim Gouverneur.

Die Erzeugerpreise haben gegen das Vorjahr einen Aufschlag von 2 Zl. je 100 kg erfahren. Sie betragen ab 15. September 1942 8 Zl., ab 15. Februar 1943 9 Zl. je 100 kg. Wie im Vorjahre erhält der Erzeuger, der weisungsgemäß Kartoffeln in eigener Miete einlagert, eine Sondervergütung von 0,50 Zl. Für ihn stellt sich der Preis, da die Mieten nicht vor dem 15. Februar 1943 abgerufen werden, auf 9,50 Zl. je 100 kg.

§ 2 bestimmt die Preisgebiete. Preisgebiet I ist durch Einbeziehung der Stadt Kielce im Distrikt Radom und durch die galizischen Städte Kalusz, Lemberg, Stanislaw, Stryj und Tarnopol sowie den Kreis Drohobycz erweitert worden. Bei Preisgebiet II ist darauf verzichtet worden, die Orte einzeln aufzuzählen. Statt dessen ist gesagt, daß zu Preisgebiet II gehören alle sonstigen Orte über 10 000 Einwohner und alle Orte, die auf Waggonversand angewiesen sind. Wer aufmerksam die vorjährige und diesjährige Preisordnung vergleicht, wird feststellen, daß der Wortlaut „die auf Waggonversand angewiesen sind“ eine abgeänderte klarere Fassung gegenüber dem Vorjahr bedeutet. Zu Preisgebiet III gehören alle übrigen Städte und Gemeinden.

Die Festlegung von Preisgebieten ist darum erforderlich, weil in den verschiedenen Preisgebieten verschiedene Preisspannen der Verteiler und verschiedene Verbraucherpreise Geltung haben.

Im Preisgebiet III spielt sich der Kartoffelverkauf fast stets unmittelbar vom Erzeuger zum Verbraucher ab. Die Kartoffelverteilung einer Großstadt dagegen läuft über den Versandgroß-, Empfangs- und Empfangskleinverteiler. Die Heranholung der Kartoffeln mit Eisenbahn und Lastkraftwagen stellen eine weitere Preisbelastung dar. Das Preisgebiet II hält zwischen den beiden genannten Preisgebieten die Mitte.

§ 3 regelt die Preisspannen der Verteiler. Abweichend vom vorigen Jahr ist in der Verteilerspanne nicht mehr ein Beitrag von 0,20 Zl. für die Rücklage enthalten. Die Festsetzung der Versandvertelerspanne mit 1,50 Zl. ausschließlich des Beitrages zum Hauptverband der Kartoffelwirtschaft ermöglicht eine gegen das Vorjahr abweichende Aufteilung der Versandvertelerspanne. Wie aus einer unveröffentlichten Übersicht ersichtlich ist, stehen

na według taryfy osobowej i odległości taryfy towarowej. Jeżeli jeden z dalszych konwojentów zajmie miejsce w jadącym w składzie pociągu towarowego wagonie 2-giej lub 1-szej klasy należy uiścić koszty przejazdu w odpowiedniej klasie.

4. Zwykle stawki taryfy przewozowej nie ulegają podwyższeniu przez konwojowanie towarów w ładunkach wagonowych.

Powyższe nowe przepisy zaczynają obowiązywać, jak już wyżej wspomniano już od 1 października 1942 w obrocie wewnętrznym Kolei Wsch. łącznie z Dystryktem Galicji.

Dlatego zaleca się zaciągnąć informację na temat dalszych szczegółów wykonawczych przy załadowaniu we właściwych ekspedycjach towarowych.

„Zarządzenie o cenach na ziemniaki w roku gospodarczym 1942/43“ podano w niniejszym zeszycie na innym miejscu.

§ 1 ustala ceny dla wytwórcy. Obowiązują one loco stacja załadowcza. Jeżeli jednak odbiór nastąpi w gospodarstwie producenta, albo też jeżeli wytwórca dostawia ziemniaki tylko do bliżej położonej placówki zbiorczej, skąd ziemniaki przewozi już dalej hurtownik, cenę dla wytwórcy obniżyć można o odpowiednią kwotę. O obniżce tej decyduje Urząd Nadzoru Cen w porozumieniu z Wydziałem Wyżywienia i Rolnictwa przy Gubernatorze Okręgu.

W porównaniu z rokiem ubiegłym ceny dla wytwórcy podniosły się o 2,— zł. za 100 kg. Od dnia 15 września 1942 wynoszą one zł. 8,—, od dnia 15 lutego 1943 zł. 9,— za 100 kg. Podobnie jak w roku ubiegłym producent, przechowujący ziemniaki prawidłowo we własnych kopcach, otrzymuje bonifikatę w wysokości 0,50 zł. Ponieważ kopcowanie to przed 15 lutego 1943 nie będzie zniesione, przeto cena dla wytwórcy przechowującego ziemniaki w kopcach wynosić będzie zł. 9,50 za 100 kg.

§ 2 określa rejon cen. Rejon I uległ rozszerzeniu przez objęcie miasta Kielc w Okręgu Radomskim oraz miast galicyjskich Kalusza, Lwowa, Stanisławowa, Stryja i Tarnopola, jak również powiatu Drohobycz. W rejonie II nie podano nazw poszczególnych miast, powiedziano natomiast, iż do rejonu II należą wszystkie inne miejscowości, liczące ponad 10 000 mieszkańców, oraz wszystkie miejscowości zależne od dostawy wagonowej. Porównując ze sobą uważnie zeszło- i tegoroczne przepisy stwierdzimy, iż określenie „zależne od dostawy wagonowej“ wyrażono obecnie inaczej, niż w roku ubiegłym. Do rejonu III należą bez zmian wszelkie inne miasta i gminy.

Wyznaczenie rejonów w zakresie cen okazało się konieczne z tego względu, że rozpiętość cen hurtowych oraz cen dla konsumentów są w różnych rejonach bardzo rozmaite.

Obrót ziemniakami w rejonie III odbywa się prawie zawsze bezpośrednio od wytwórcy do spożywcy, w dużym mieście przechodzi natomiast przez ręce hurtownika-załadowcy, hurtownika-rozdzielcy, odbiorcy oraz detalisty-rozdzielcy. Dalsze obciążenie ceny stanowi transport ziemniaków koleją żelazną i samochodami ciężarowymi. Rejon II zajmuje pośrednie miejsce pomiędzy rejonem I i III.

§ 3 określa rozpiętość cen dla hurtowników. W odróżnieniu od roku ubiegłego rozpiętość tych cen nie obejmuje obecnie rezerwy w kwocie 0,20 zł. Rozpiętość cen rozdzielcy-załadowcy, ustalona na kwotę 1,50 zł. z wyłączeniem składki do Głównego Związku Gospodarki Ziemniaczanej, umożliwia inny niż w roku ubiegłym podział rozpiętości cen rozdzielcy-załadowcy. Jak wynika z nieogłoszonego publicznie zestawienia „skupującemu“ przysłu-

dem „Erfasser“ 1,20 Zl. je 100 kg. Anteil an der Versandverteilerspanne zu.

Der Beitrag für den Hauptverband ist mit 0,30 Zl. je 100 kg unverändert geblieben. Der Beitrag wird zusammen mit einer Durchschrift des Ablieferungsscheines bei der zuständigen Kreisstelle der Landwirt. Zentralstelle eingezahlt.

§ 4 legt die Verbraucherhöchstpreise fest. Entsprechend dem erhöhten Erzeugerpreis haben sich alle Verbraucherpreise um 2 Zl. erhöht. Punkt 3 zeigt gegen das Vorjahr insofern eine Änderung, als der „Preis für Auswiegen“ bereits bei Mengen unter 50 kg gefordert werden darf.

§§ 5, 6, 7 sind gleichgeblieben, bis auf eine unwesentliche Änderung des § 6.

§ 8 ermöglicht, volkswirtschaftliche notwendige Änderungen der Preisordnung in vereinfachter Form durchzuführen.

guje prawo do udziału w rozpiętości cen rozdzielnicy-załadowcy w kwocie 1,20 zł. na każde 100 kg.

Składka do Głównego Związku w wysokości 0,30 zł. za 100 kg pozostała bez zmiany. Składkę tę uiszcza się wraz ze złożeniem przebitki kwitu dostawy w właściwej Placówce Powiatowej Centrali Rolniczej.

§ 4 określa ceny maksymalne spożywcy. Odpowiednio do zmiany ceny dla wytwórcy podniesiono ceny dla spożywcy o 2,— zł. Punkt 3) wykazuje w stosunku do roku ubiegłego zmianę o tyle, iż „ceny za rozważenie“ żądać można już przy ilościach poniżej 50 kg.

§§ 5, 6, 7 pozostawiono takie same, z wyjątkiem nieistotnej zmiany w § 6.

§ 8 umożliwia przeprowadzenie w uproszczonej postaci zmian zarządzenia o cenach, koniecznych z punktu widzenia społeczno-gospodarczego.

AGRAR-RUNDSCHAU PRZEGLĄD ROLNICZY

Versorgungsregelung in Bulgarien

Im Rahmen der Neuordnung des gesamten Versorgungswesens und der Preisstabilisierung hat die bulgarische Regierung die vollständige Erfassung der diesjährigen Ernte vorbereitet und die Fleischversorgung geregelt. Wie der Handelsminister Zachariew erklärte, bildet die jetzt eingeführte Erntekontrolle die Voraussetzung für eine gesicherte Getreideversorgung der Bevölkerung und der Wehrmacht. Den Wünschen der Bauern wird insofern Rechnung getragen, als der Drusch nicht gemeinschaftlich, sondern auf den Bauernhöfen vorgenommen wird. Die Kartoffelernte wird zum erstenmal in die Staatskontrolle einbezogen. Die Getreidedirektion wird zunächst 300 000 t Kartoffeln aufkaufen, die unter die Verbraucher verteilt werden. Noch vor wenigen Jahren war der Anbau und Verbrauch von Kartoffeln in Bulgarien sehr gering. Heute ist die Kartoffel auch in diesem Lande von fast gleicher Bedeutung wie Weizen und Mais. Es ist sogar geplant, bei guter Kartoffelernte einen Teil für die Beimengung zur Brotherstellung anzuzweigen. Minister Zachariew erklärte, daß Weizen, Mais und Kartoffeln die Versorgung der Bevölkerung mit Brot in jedem Fall sichern. Die Neuregelung der Fleischversorgung darf als geglückt bezeichnet werden. Binnen wenigen Wochen wurde eine gutfunktionierende Versorgung eingerichtet und die „Schlangen“ vor den Fleischverkaufsläden sind verschwunden. Um den Schwierigkeiten bei der Verteilung von Obst und Gemüse abzuweichen, wird eine Zentrale für den Ankauf und die Verteilung von Gemüse geschaffen.

Neuorganisation der rumänischen Landwirtschaft

In einem kürzlich veröffentlichten Wirtschaftsbericht des Amtes für Forschung im rumänischen Propagandaministerium werden die Maßnahmen geschildert, die von der Regierung des Marschalls Antonescu zur Neuorganisation der rumänischen Landwirtschaft und zur Verbesserung ihrer wirtschaftlichen Lage ergriffen worden sind. In Anbetracht der Tatsache, daß ohne einen auf mehrere Jahre abgestellten Arbeitsplan und ohne eine einheitliche Leitung günstige Ergebnisse in der Landwirtschaft überhaupt nicht erzielt werden können, hat das Landwirtschaftsministerium schon im vergangenen Jahre einen Anbauplan ausgearbeitet, der eine Sicherung sowie Steigerung der Produktion zum Ziele hat. Dieser Plan hat sich vollkommen bewährt. Trotz der großen Knappheit an landwirtschaftlichen Arbeitskräften und trotz eines langen und harten Winters ist es gelungen,

Uregulowanie zaopatrzenia w Bułgarii

W ramach nowej organizacji całokształtu gospodarki aprowizacyjnej i stabilizacji cen rząd bułgarski przygotował zupełnie ujęcie i skup tegorocznych zbiorów oraz uregulował aprowizację mięsną. Według oświadczenia ministra handlu Zachariewa, wprowadzona obecnie kontrola nad zniwami jest warunkiem zapewnionego zaopatrzenia w zboże ludności i armii. Życzeniom rolników uczyni się zadość o tyle, że omłoty przeprowadzone zostaną nie zbiorowo, lecz w zakresie poszczególnych gospodarstw. Zbiory ziemniaków po raz pierwszy zostaną poddane kontroli państwowej. Dyrekcja Zbożowa zakupi na początek 300 000 ton ziemniaków, które zostaną rozdzielone pomiędzy spożywców. Nie wiele lat temu uprawa i spożycie ziemniaków w Bułgarii było bardzo małe. Dziś natomiast ziemniaki posiadają w tym kraju niemal tak samo wielkie znaczenie jak kukurydza i pszenica. Planuje się nawet, w razie dobrych zniw ziemniaczanych, częściową domieszkę ziemniaków do wypieku chleba. Minister Zachariew oświadczył, że pszenica, kukurydza i ziemniaki zapewnią w każdym wypadku zaopatrzenie ludności w chleb. Nowe uregulowanie aprowizacji mięsnej należy uważać za szczęśliwie udane. W przeciągu niewielu tygodni zorganizowano dobrze funkcjonujący aparat zaopatrzeniowy i ogonki z przed sklepów rzeźnickich znikły. Celem usunięcia utrudnień przy rozdziale owoców i jarzyn, utworzona zostanie centrala zakupów i rozdziału jarzyn, do której zostaną włączone organizacje uprawy owoców i jarzyn oraz związki handlu tymi produktami.

Nowa organizacja rolnictwa rumuńskiego

W ogłoszonym niedawno temu sprawozdaniu gospodarczym Urzędu Badań w rumuńskim ministerstwie propagandy przedstawione są metody zastosowane przez rząd marszałka Antonescu w celu nowego zorganizowania rumuńskiej gospodarki rolniczej oraz w celu poprawienia jej stanu gospodarczego. W przeświadczeniu, że bez nastawionego na większą ilość lat planu pracy i bez jednolicie zorganizowanego kierownictwa nie może być w ogóle mowy o korzystniejszych wynikach w gospodarce rolnej, ministerstwo rolnictwa już w ubiegłym roku wypracowało plany uprawy, które miały za zadanie zapewnienie i podwyższenie poziomu produkcji. Plany te okazały się w zupełności realne. Mimo dotkliwego braku sił roboczych na roli oraz mimo długiej i bardzo ostrej zimy udało się wyrównać zmniejszone zasiewy oziminy spowodowane wczesnym na-

den durch den frühen Winterbeginn bedingten Minderanbau von Wintergetreide in diesem Frühjahr zu kompensieren. Bemerkenswerte Fortschritte sind im Anbau von Sonnenblumen, Hülsenfrüchten sowie Hanf, Flachs und Baumwolle erzielt worden. In Anbetracht der durch den Krieg geschaffenen Verhältnisse ist auf eine Erweiterung der mit Industriepflanzen bebauten Flächen ein ganz besonderes Gewicht gelegt worden. Als eine überaus wertvolle Hilfe haben sich Wirtschaftsberichten zufolge die aus Deutschland bezogenen Traktoren sowie sonstigen landwirtschaftlichen Maschinen erwiesen. Rumänien verfügt heute — die unter rumänischer Verwaltung stehenden Gebiete nicht mit eingerechnet — über rund 5400 Traktoren. Die Hälfte davon wurde in den letzten anderthalb Jahren aus Deutschland eingeführt. In Transnistrien selbst hat man rund 3500 von den Sowjets zurückgelassenen Traktoren vorgefunden.

Stärkerer Gemüseanbau in Kroatien

Im früheren Jugoslawien waren ungefähr 146 000 ha mit Gemüse bebaut, wovon 46 700 ha allein auf das Gebiet der Banschaft Kroatien entfielen.

Der Gemüseanbau wurde namentlich von den in Kroatien ansässigen Bulgaren betrieben, die darin ihren Haupterwerb fanden. Unter den heutigen Verhältnissen gehen aber immer mehr Leute dazu über, ihren Gemüsebedarf durch Eigenanbau selbst zu decken und erzielen damit gute Erfolge, da in Kroatien alle Vorbedingungen für einen ausgedehnten Gemüseanbau gegeben sind. Wenn diese Entwicklung anhält, dürfte Kroatien in absehbarer Zeit in der Lage sein, Gemüse auch in größerem Umfange auszuführen. Die kroatische Regierung ist bemüht, den intensiveren Anbau von Gemüse auf jede Art und Weise zu fördern. Dies geschieht nicht nur mit Hilfe einer umfassenden Propaganda, sondern auch dadurch, daß alle Leute, die sich mit dem Anbau von Gemüse befassen wollen, an Ort und Stelle von Agronomen in der Arbeit unterwiesen werden.

staniem zimy, wzmocnionymi zasiewami wiosennymi. Godne uwagi postępy osiągnięto w dziedzinie uprawy słonecznika, roślin strączkowych jak również konopi, lnu i bawełny. Z uwagi na stosunki wytworzone przez działania wojenne położono specjalny nacisk na rozszerzenie terenów pod uprawę roślin przemysłowych. Według stwierdzeń sprawozdania gospodarczego, sprowadzone z Rzeszy Niemieckiej traktory oraz innego rodzaju maszyny i sprzęt rolniczy okazały się w szczególnej mierze pomocne. Rumunia rozporządza dzisiaj — nie biorąc pod uwagę terenów pozostających pod zarządem rumuńskim — przeszło 5.400 traktorami. Połowa tej ilości została w ostatnim półtoraroczniu sprowadzona z Niemiec. W samej Transnistrii znaleziono okrągło licząc 3500 traktorów pozostawionych przez Sowietów. Maszyny te bardzo szybko zostały poddane naprawie i oddane do użytku z korzyścią dla rolnictwa.

Zwiększona uprawa jarzyn w Chorwacji

W dawniejszej Jugosławii tereny uprawne jarzyn wynosiły mniej więcej 146 000 ha, z czego na sam teren Chorwacji przypadało 46 700 ha. Jarzyny uprawiali w Chorwacji przede wszystkim tam osiadli Bułgarzy, którzy w tej uprawie znajdowali głównie środek utrzymania. W dzisiejszych warunkach jednak coraz więcej ludzi skłania się ku temu, aby pokryć własne zapotrzebowanie przez własną uprawę i osiąga tu doskonałe wyniki, albowiem w Chorwacji istnieją wszelkie warunki wymagane dla rozpowszechnionej uprawy warzyw. Jeżeli rozwój ten będzie trwał nadal, Chorwacja w najbliższym czasie może będzie mogła również eksportować warzywa w większym zakresie. Rząd chorwacki stara się usilnie o intensyfikację uprawy na wszelki sposób. Cel ten osiąga się nie tylko za pomocą wielkiej propagandy, lecz i przez to, że wszyscy, chcący poświęcić się uprawie jarzyn, znajdują na miejscu fachowych agronomów, którzy pomagają w pracy przez instrukcje i porady.

STEUER UND SPRAWY PRAWNE RECHT I PODATKOWE

Freiwillige Krankenversicherung

Arbeiter und Angestellte, deren monatliches Gehalt mehr als 725 Zl. beträgt, verlieren das Anrecht auf Leistungen der Krankenversicherung. Der Verlust dieser Rechte tritt automatisch mit dem Anfang des nächsten Monats nach der letzten Auszahlung für den vorigen Monat ein.

Diejenigen Arbeiter und Angestellten, die weiterhin Teilnehmer der Krankenversicherung bleiben wollen, haben spätestens bis zum 21. des Monats, in welchem sie das Anrecht auf Krankenversicherungsleistungen verloren haben, an die Sozialversicherungskasse einen Antrag zu stellen, in dem sie die Krankenversicherung auf eigene Kosten erbitten.

Bei dieser Art von Versicherung trägt die Kosten der monatlichen Beiträge der Versicherte selbst; der Arbeitgeber hat hier keine Pflichten. Sämtliche Abrechnungen erfolgen auf dem eigenen Konto des Versicherten.

Wenn künftig das monatliche Gehalt des Arbeiters oder Angestellten gekürzt werden und die Summe von 725 Zl. nicht überbieten sollte, tritt das Recht auf die Leistungen der Krankenversicherung vorheriger Art wieder in Kraft. Die Beiträge zahlt also wieder der Arbeitgeber. Der Versicherte ist nicht verpflichtet, den Übergang von einer zur anderen Art der Versicherung bei der Sozialversicherungskasse anzumelden. Diese Pflicht trägt der Arbeitgeber.

Dobrowolne ubezpieczenie chorobowe

Pracownicy fizyczni i umysłowi, których zarobek miesięczny przekracza sumę 725 złotych, tracą prawo do świadczeń z tytułu ubezpieczenia chorobowego. Następuje to automatycznie z początkiem miesiąca, po ostatniej wypłacie w miesiącu poprzednim.

Pracownicy, chcący nadal korzystać z ubezpieczenia chorobowego, powinni najpóźniej do dnia 21 miesiąca, w którym przestali uczestniczyć w ubezpieczeniu chorobowym, złożyć w Ubezpieczalni Społecznej podanie o zaliczenie ich do ubezpieczenia chorobowego osobistego na własny koszt.

Przy tego rodzaju ubezpieczeniu pracownik opłaca miesięczną składkę sam, a więc obowiązek ten nie ciąży na pracodawcy. Rozliczenie następuje na własnym koncie ubezpieczonego pracownika.

O ile w przyszłości zarobek pracownika znowu się obniży i nie przekracza już sumy 725 zł, automatycznie zostaje przywrócone mu prawo do korzystania ze świadczeń ubezpieczenia chorobowego poprzedniego rodzaju. Z tą chwilą nie płaci więc sam składek, a czyni to pracodawca. Ubezpieczony nie ma obowiązku zawiadamiać o przejściu z jednej do drugiej grupy kategorii ubezpieczenia. Powinien to zrobić pracodawca.

Gerichtskosten

Ab 26. Juni 1942 sind die Vorschriften über die Gerichtskosten innerhalb der polnischen Gerichtsbarkeit geändert.

Die verhältnismäßige Einschreibgebühr beträgt je nach dem Werte des Gegenstandes der Sache:

- bei einem Werte des Streitgegenstandes bis zu 5000 Zl. einschließlich: 3 %,
- bei einem Werte des Streitgegenstandes bis zu 50 000 Zl. einschließlich: von den ersten 5000 Zl. 150 Zl., von dem Überschuß 2 %,
- bei einem Werte des Streitgegenstandes über 50 000 Zl. von der ersten 50 000 Zl. 1050 Zl., von dem Überschuß 1 %.

Der Mindestbetrag der verhältnismäßigen Einschreibgebühr im Verfahren vor den Bürgergerichten wird auf 3 Zl. erhöht (bisher 2 Zl.).

Die Schriftsatzgebühr im Verfahren vor den Bürgergerichten und den Gerichtsvollziehern wird auf 1 Zl. erhöht.

Die Zustellungsgebühr ist auf 1,50 Zl. für jede Zustellung festgelegt worden. Zur Entrichtung der Zustellungsgebühr ist derjenige verpflichtet, durch dessen Antrag die Zustellung erforderlich geworden ist, und im Verfahren von Amts wegen derjenige, in dessen Interesse das Verfahren stattfindet.

Rückzahlungen von Frachtkosten

Ähnlich wie in den Yorkriegszeiten besteht die Möglichkeit, daß die Bahnbehörden Mehrbeträge der bezahlten Frachtkosten zur Rückerstattung bringen. Zur Erhaltung derjenigen überschüssigen Summen ist ein Verfahren nach folgenden Richtlinien einzuleiten:

a) Ergibt sich die Reklamation um Rückzahlung der Mehrbeträge aus einem Rechnungsfehler im Frachtbrief (unrichtige Addierung; Schreibfehler u. dgl.), so ist für die Erledigung eines solchen Falles die Güterabfertigungsstelle zuständig, welche die Frachtgebühren erhoben hat. Die genannte Abfertigungsstelle kann aber diesen Fall auch nur insofern berichtigen, inwiefern es sich um Reklamation für den laufenden, noch nicht abgeschlossenen Monat handelt. Reklamationen betreffend abgeschlossene Zeitabschnitte kann nur die zuständige Bahndirektion nachträglich behandeln.

b) Beträgt der Gegenstand der Reklamation die Summe der Frachtkosten bis 5000 Zl., so ist für die Rückerstattung der mehrbezahlten Frachtgebühren die Verkehrskontrolle II in der betreffenden Ostbahndirektion zuständig.

c) Alle sonstigen Reklamationen, also solche die als Gegenstand eine Summe von mehr als 5000 Zl. haben, erledigt die Generaldirektion der Ostbahn in Krakau.

Besondere Kredite

Für den Zukauf von Kartoffeln durch Kartoffelwerke (Brennereien, Stärke- und Sirupfabriken) können ziemlich bedeutende Beträge in Frage kommen. Die Spiritusproduzentenvereinigung, Geschäftsstelle Krakau, wird für diese Zwecke besondere Kredite zur Verfügung stellen.

Einige kartoffelverarbeitende Betriebe haben bereits derartige Kredite beantragt und seitens der Spiritusproduzenten-Vereinigung bewilligt erhalten.

Diejenigen Betriebe, die größere Kredite für Instandsetzung und Kohlenankauf nicht aufgenommen haben, können damit rechnen, daß ihnen das für den Kartoffelankauf benötigte Geld in voller Höhe zur Verfügung gestellt wird. Andere Betriebe, die bei der Spiritusproduzenten-Vereinigung, Geschäftsstelle Krakau, größere Darlehen bereits aufgenommen haben, können auch weitere Kredite für Kartoffelankauf erhalten, müssen jedoch berücksichtigen, daß die Höhe des gesamten Kredites für die Kampagne 1942/43 60 % sämtlicher Übernahmegelder für das gesamte Brennkontingent bzw. den abzuliefernden Rohspiritus nicht überschreiten kann.

Kredite für Kartoffelankauf werden grundsätzlich in der Form erteilt, daß das Geld zwecks Begleichung der Rech-

Koszty sądowe

Rozporządzeniem wykonawczym z dnia 26 czerwca 1942 roku (Dz. Rozp. str. 353) zostały zmienione następujące przepisy w kosztach sądowych w sądownictwie polskim.

Wpis stosunkowy wynosi w zależności od wartości przedmiotu sprawy:

- przy wartości przedmiotu do 5000 włącznie — 3‰;
- przy wartości przedmiotu do 50 000 włącznie — od pierwszych 5000 — 150 zł; od nadwyżki — 2 %.
- przy wartości przedmiotu ponad 50 000 — od pierwszych 50 000 zł — 1050 zł; od nadwyżki 1 %.

Najniższy wpis stosunkowy w postępowaniu przed sądami grodzkimi podwyższa się na zł 3,— (dotychczas zł 2,—).

Opłaty od podań w postępowaniu przed sądami grodzkimi i przed komornikami podwyższa się na zł 1,— (dotychczas 0,50 zł).

Opłata za doręczenie została ustalona na zł 1,50 i ponosi ją tu ten, którego wniosek spowodował doręczenie, a w sprawie z urzędu ten, w którego interesie postępowanie się odbywa.

Reklamacja o zwrot przewoźnego

Podobnie jak przed wojną, i obecnie koleje uznają możliwość zwrotu nadpłaconego przewoźnego. W postępowaniu tym obowiązują następujące zasady:

a) O ile reklamacja o zwrot wynika z błędnego obliczenia przewoźnego na liście przewozowym (błędne sumowa-

Ochroniaj artykuły spożywcze

nie, błąd cyfrowy) — reklamację załatwia ekspedycja towarowa, która pobrała należność za przewóz. Dotyczy to jednak tylko reklamacji za okres niezamkniętych jeszcze miesięcy. Reklamacja dotycząca zwrotu przewoźnego w tych samych wypadkach, jednak za okres zamkniętych już przez daną ekspedycję towarową miesięcy nie jest możliwa.

b) O ile reklamacja obejmuje wniosek o zwrot przewoźnego do sumy zł 5 000,— wówczas załatwia ją biuro „Verkehrskontrolle II“ przy właściwej terytorialnie Dyrekcji Kolejowej.

c) Wszelkie inne reklamacje, a więc dotyczące wyższej sumy niż 5 000,— zł, załatwia Generalna Dyrekcja Kolei Wschodniej w Krakowie.

Kredyty specjalne

Na zakup ziemniaków przez zakłady przerabiające ziemniaki (gorzelnie, krochmalnie i syropiarnie), potrzebne być mogą dość znaczne sumy. Zrzeszenie Producentów Spirytusu, Biuro w Krakowie, postawi na ten cel do dyspozycji specjalne kredyty. Niektóre zakłady przetwórcze złożyły już wnioski o tego rodzaju kredyty i Zrzeszenie Producentów Spirytusu kredyty takie już przyznało.

Te zakłady, które większych kredytów na remont i zakup węgla nie brały, liczyć mogą na to, że pieniądze potrzebne na zakup ziemniaków będą im postawione do dyspozycji w pełnej wysokości. Inne zakłady, które w Zrzeszeniu Producentów Spirytusu, Biuro w Krakowie, zaciągnęły już większe pożyczki, mogą otrzymać dalsze kredyty na zakup ziemniaków, winny jednak mieć na uwadze, że wysokość całego kredytu na kampanię 1942/43 nie może przekraczać 60 % wszystkich należności za cały kontyngent za spirytus, jaki ma być odstawiony.

Kredyty na zakup ziemniaków w zasadzie udzielane będą w ten sposób, że przekazywać się będzie do Spółdzielni, wzgl. kupca handlującego ziemniakami, pieniądze na pokrycie rachunków za dostarczone ziemniaki. W wypadkach w których ziemniaki zakupowane będą bezpośrednio u pro-

nungen für die gelieferten Kartoffeln direkt an die Genossenschaft bzw. an die Kartoffelhändler überwiesen wird. In den Fällen, wo die Kartoffeln vom Erzeuger ohne Vermittlung der Genossenschaft bzw. Kartoffelhändler aufgekauft werden, wird das Geld dem Betriebe zur Verfügung gestellt.

Die Bedingungen sind die gleichen wie bei Krediten, welche für Instandsetzungen und Kohlenankauf erteilt wurden. (Siehe Rundschreiben des Hauptverbandes Nr. 115); betreffs Einzelheiten siehe beiliegendes Merkblatt des Spiritusproduzenten-Vereinigungs, Geschäftsstelle Krakau).

ducenta bez pośrednictwa spółdzielni wzgl. kupca, pieniądze postawione będą do dyspozycji zakładowi przetwórczemu.

Zaleca się dlatego wnioski o kredyty stawić możliwie rychło, by wszystkie formalności w Zrzeszeniu Producentów Spirytusu, Biuro w Krakowie, mogły być na czas załatwione. Warunki kredytowe są takie same, jak przy kredytach udzielonych na remonty i zakupienie węgla (patrz okólnik Związku Naczelny Nr. 115); w sprawie szczegółów patrz wskazówki Zrzeszenia Producentów Spirytusu, Biuro w Krakowie, które się załącza.

§ ANORDNUNGEN u. VERORDNUNGEN ROZPORZĄDZENIA i ZARZĄDZENIA

Prämien für Kartoffeln und Saatgut

A. Die Prämienuktion für Kartoffeln

Die Prämierung der Ablieferung von Kartoffeln vollzieht sich in folgender Weise:

1. Nach Maßgabe der verfügbaren Mengen Eisen und Eisenwaren, Trinkbranntwein und Zigaretten und der in Aussicht genommenen Erfassung werden als Prämien bereitgestellt:

Eisen und Eisenwaren

bis zu 33 % des Verkaufserlöses für abgelieferte Kartoffeln und

Trinkbranntwein

bis 1 $\frac{1}{4}$ Liter je Tonne abgelieferte Kartoffeln und

Zigaretten

bis 100 Stück je Tonne abgelieferte Kartoffeln.

In der Gewährung dieser Prämiensätze an den abliefernden Erzeuger findet nachstehendes unterschiedliches Verfahren Anwendung:

a) Gegen Hergabe der mit dem Ablieferungsschein verbundenen Prämien-scheine „K“ erhält der abliefernde Erzeuger

Eisen und Eisenwaren

nur im Werte von 20 % des Verkaufserlöses für abgelieferte Kartoffeln,

Trinkbranntwein

nur 1 $\frac{1}{2}$ Liter je Tonne abgelieferte Kartoffeln,

Zigaretten

nur 50 Stück je Tonne abgelieferte Kartoffeln.

Vorstehend genannte Prämiensätze sind in jedem Falle dem Erzeuger zu gewähren. Sie dürfen weder unterschritten noch überschritten werden.

b) Außer den unter a) angegebenen Prämiensätzen stehen für die Prämierung der Kartoffelablieferung noch zur Verfügung:

Eisen und Eisenwaren

bis zu 13 % des Gesamtwertes erfaßter Kartoffeln,

Trinkbranntwein

7 $\frac{1}{4}$ Liter je Tonne erfaßter Kartoffeln,

Zigaretten

50 Stück je Tonne erfaßter Kartoffeln.

Die Abteilungen Ernährung und Landwirtschaft im Amt des Distrikts erlassen für die Kreishauptmannschaften (Kreislandwirte) Richtlinien, nach denen die Erzeuger in den Genuß dieser Prämiensätze gelangen können.

Premie za ziemniaki i nasiona

A. Premie za ziemniaki

Premiowanie dostawy kontyngentów ziemniaków odbywa się w następujący sposób:

1. W zależności od rozporządzalnych ilości żelaza i wyrobów żelaznych, wódki i papierosów, oraz przewidywanych ilości kontyngentów, które zostaną dostarczone, wyznacza się jako premie:

Żelazo i wyroby z żelaza,

wartości do 33 % ceny sprzedaży odstawionych ziemniaków, oraz

wódkę

do 1 $\frac{1}{4}$ litra za każdą tonę odstawionych ziemniaków, a ponadto

papierosów

do 100 sztuk za każdą tonę odstawionego kontyngentu.

Przy udzielaniu powyższych stawek premiowych producentom odstawiającym kontyngenty ma zastosowanie następujące różnorodne postępowanie:

a) za oddaniem należących do poświadczenia dostawy kwitów premiowych „K”, producent odstawiający kontyngent otrzymuje:

Żelaza i wyrobów z żelaza

tylko wartości 20 % ceny sprzedażnej odstawionych ziemniaków,

wódki

tylko 1 $\frac{1}{2}$ litra za każdą tonę odstawionych ziemniaków,

papierosów

tylko 50 sztuk za każdą tonę odstawionych ziemniaków.

Wyżej wymienione premie należy wydać w każdym wypadku producentowi. Stawki te nie mogą być ani przekroczone ani mniejsze.

b) Poza podanymi pod a) stawkami premiowymi pozostają do dyspozycji za dostawę ziemniaków jeszcze:

Żelaza i wyrobów z żelaza

do 13 % ogólnej wartości ujętych ziemniaków,

wódki

3 $\frac{1}{4}$ litra za każdą tonę ujętych ziemniaków,

papierosów

50 sztuk za każdą tonę ujętych ziemniaków.

Wydziały Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie Gubernatora Dystryktu wydadzą dla Starostw Powiatowych (Kreislandwirtów) wytyczne, według których producenci będą mogli korzystać z tych ostatnich stawek premiowych.

B. Die Prämienaktion für Saaten

1. Für die Prämierung der Ablieferung von Sämereien aller Art mit Ausnahme derjenigen aus dem Vertragsanbau findet der Prämienchein „S“ in neuer Ausgabe Anwendung.

Der Prämienchein „S“ berechtigt:

a) bei Ablieferung von: Rotklee (*Trifolium pratense*), Weißklee (*Trifolium repens*), Schwedenklee (*Trifolium Hybridum*), Inkarnatklee (*Trifolium Incarnatum*), Luzerne (*Medicago sativa*). Speisemöhrensamen zum Bezuge von

Zucker

60 kg je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet und

Trinkbranntwein

9 Liter je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet und

Zigaretten

1000 Stück je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet;

Vergeudet keine Rohstoffe!**Nahrungsgüter sind Allgemeingut!**

b) bei Ablieferung von: Gelbklee (*Medicago Lupulina*), Goldhafer (*Avena Flavescens*), Hornschotenklee (*Lotus corniculatus*), Wiesenrispe (*Poa pratensis*), Sumpfschotenklee zum Bezuge von

Zucker

35 kg je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet und

Trinkbranntwein

4 Liter je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet und

Zigaretten

1000 Stück je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet;

c) bei Ablieferung von: Fruchtbare Rispe (*Poa fertilis*), Gemeiner Rispe (*Poa Trivialis*), Rotschwengel (*Festuca rubra*), Wiesenschwengel (*Festuca pratensis*) zum Bezuge von

Zucker

20 kg je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet und

Trinkbranntwein

1 Liter je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet und

Zigaretten

500 Stück je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet;

d) bei Ablieferung von: Fioringras (*Agrostis alba*), Raygras ital. (*Lolium italicum*), Raygras engl. (*Lolium perenne*), Raygras franz. (*Avena elatior*), Raygras westerwold (*Lolium westerwoldicum*), zum Bezuge von

Zucker

15 kg je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet und

Trinkbranntwein

3 Liter je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet und

Zigaretten

500 Stück je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet;

B. Premie za nasiona

1. Do pobierania premij za dostawę nasion wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem nasion, których obowiązek dostawy wynika z umowy o uprawę, służy kwit premiowy „S“ w nowym wydaniu.

Kwit premiowy „S“ uprawnia:

a) przy dostawie: koniczyny czerwonej (*Trifolium pratense*), koniczyny białej (*Trifolium repens*), koniczyny szwedzkiej (*Trifolium hybridum*), inkarnatki (*Trifolium incarnatum*), lucerny (*Medicago sativa*), nasiona marchwi jadalnej do pobrania

cukru

w ilości 60 kg za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru, doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie, oraz

wódki

w ilości 9 litrów za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru, doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie, a ponadto

papierosów

1000 sztuk za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru, doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie,

b) przy dostawie: Koniczyny żółtej (*Lucerna nerkowata*) (*Medicago lupulina*), owsika złocistego (*Avena flavescens*), komonicy różkowej (*Lotus corniculatus*), wiechliny łąkowej (*Poa pratensis*) do pobrania:

cukru

35 kg za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru, doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie, oraz

wódki

4 litry za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru, doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie, ponadto

papierosów

1000 sztuk za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru, doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie,

c) przy dostawie: wiechliny płodnej (*Poa fertilis*), wiechliny szorstkiej (*Poa trivitalis*), kostrzewy czerwonej (*Festuca rubra*), kostrzewy łąkowej (*Festuca pratensis*) do pobrania:

cukru

20 kg za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru, doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie, oraz

wódki

1 litr za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru, doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie, ponadto

papierosów

500 sztuk za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru, doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie;

d) przy dostawie: mietlicy białej (*Agrostis alba*), rajgrasu włoskiego (*Lolium italicum*), rajgrasu angielskiego (*Lolium perenne*), rajgrasu francuskiego (*Avena elatior*), rajgrasu westerwoldzkiego (*Lolium westerwoldicum*) do pobrania:

cukru

15 kg za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru, doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie, oraz

wódki

3 litry za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru, doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie, ponadto

papierosów

500 sztuk za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru, doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie;

e) bei Ablieferung von: Kammgras (*Cynosurus christatus*), Knaulgras (*Dactylis glomerata*), Wiesenfuchschwanz (*Alopecurus pratensis*), Wundklee (*Anthyllis vulneraria*) zum Bezuge von

Zucker

10 kg je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet und

Trinkbranntwein

1 Liter je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet und

Zigaretten

500 Stück je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet;

f) bei Ablieferung von: Esparsette (*Onobrychis sativa*), Hainrispe (*Poa nemoralis*), Riesenspörgel (*Spergula avensis*), Serradella (*Ornithopus sativus*), Timothee (*Phleum pratense*), Wehrl. Trespe (*Bromus inermis*) zum Bezuge von

Zucker

5 kg je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet und

Trinkbranntwein

1 Liter je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet und

Zigaretten

500 Stück je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet;

g) bei Ablieferung von: Futtermöhrensamen, Herbst- oder Stoppelrübensamen zum Bezuge von

Zucker

40 kg je 100 kg der abgelieferten Rohware, durch einfache Reinigung der Norm entsprechend hergerichtet.

Kartoffelpreise

Für Speisekartoffeln werden bei Abgabe durch den Erzeuger frei Verladestation folgende Richtpreise festgesetzt:

ab 15. September 1942 . . . . . 8 Zloty je 100 kg,
ab 15. Februar 1943 . . . . . 9 Zloty je 100 kg.

Für Kartoffeln, die weisungsgemäß in erzeugereigenen Mieten gelagert werden, erhöht sich der Erzeugerpreis auf 9,50 Zloty je 100 kg.

Bei Lieferung ab Hof oder frei Auffangstelle kann durch den Gouverneur des Distrikts (Amt für Preisüberwachung im Einvernehmen mit der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft) ein Preisabschlag festgesetzt werden, der dem eingesparten Weg entspricht.

Die Preisspannen für den Versandverteiler (§ 3) und die Verbraucherhöchstpreise (§ 4) werden nach Maßgabe folgender Preisgebiete festgesetzt.

Zum Preisgebiet I gehören: die Kreishauptmannschaft Drohobycz, die Stadt Kałusz, die Stadt Kielce, die Stadt Krakau, die Stadt Lemberg die Kreishauptmannschaft Neumarkt, die Kreishauptmannschaft Neu-Sandez, die Stadt Stanislaw, die Stadt Stryj, die Stadt Tarnopol, die Stadt Tschenschow, die Stadt Warschau, die Kreishauptmannschaft Warschau.

Zum Preisgebiet II gehören:

1. alle sonstigen Orte über 10 000 Einwohner,
2. alle Orte, welche auf Waggonversand angewiesen sind.

Zum Preisgebiet III gehören alle übrigen Orte.

Bei Lieferung in das Preisgebiet I beträgt die Preisspanne des Versandvertellers bis 14. Februar 1943 höchstens 1,80 Zloty je 100 kg. Die Preisspanne erhöht sich ab 15. Februar 1943 auf höchstens 2,30 Zloty je 100 kg, außer für solche Kartoffeln, die weisungsgemäß in erzeugereigenen Mieten gelagert sind.

e) przy dostawie: grzebenicy (*Cynosurus christatus*), kupkówki (*Dactylis glomerata*), wyczyńca, lisiego ogona (*Alopecurus pratensis*), przelotu (*Anthyllis vulneraria*) i

cukru

10 kg za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie, oraz

wódki

1 litr za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie, a ponadto

papierosów

500 sztuk za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie;

f) Przy dostawie: esparcety (*Onobrychis sativa*), wiechliny gajowej (*Poa nemoralis*), szporoku polnego, (*Spergula arvensis*), seradeli (*Ornithopus sativus*), tymotki (*Phleum pratense*), stokłosy bezostnej (*Bromus inermis*), do pobrania:

cukru

5 kg za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie, oraz

wódki

1 litra za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie, ponadto

papierosów

500 sztuk za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie;

g) przy dostawie: nasion marchwi pastewnej i rzepy jesionnej lub rzepy ścierniskowej do pobrania

cukru

w ilości 40 kg za każde 100 kg dostarczonego surowego towaru, doprowadzonego przez zwykłe czyszczenie do stanu odpowiadającego normie.

Ceny za ziemniaki

Za ziemniaki jadalne ustala się, przy oddaniu przez producenta franco stacja załadowania, następujące ceny zasadnicze:

od dnia 15 września 1942 r. . . . . 8 złotych za każde 100 kg,
od dnia 15 lutego 1943 r. . . . . 9 złotych za każde 100 kg.

Za ziemniaki, które stosownie do zleceń magazynuje się we własnych kopcach producenta, cena dla producenta podwyższa się na 9,50 złotego za każde 100 kg.

Przy dostawie loco dwór lub franco miejsce przejścia Gubernurator Okręgu (Urząd dla Kształtowania Cen w porozumieniu z Wydziałem Wyżywienia i Rolnictwa) może ustalić obniżkę ceny, odpowiadającą zaoszczędzonej drodze.

Rozpiętość cen rozdzielnicy wysyłającego (§ 3) i maksymalne ceny konsumpcyjne (§ 4) ustala się stosownie do następujących obszarów cen.

Do obszarów cen I należą: Starostwo Powiatowe Drohobycz, miasto Kałusz, miasto Kielce, miasto Krakau, miasto Lwów, Starostwo Powiatowe Neumarkt, Starostwo Powiatowe Neu-Sandez, miasto Radom, miasto Stanisławów, miasto Stryj, miasto Tarnopol, miasto Tschenschow, miasto Warschau, Starostwo Powiatowe Warschau.

Do obszaru cen II należą:

1. miejscowości liczące ponad 10 000 mieszkańców,
2. wszystkie miejscowości, z których wysyłka odbywa się tylko wagonowo.

Przy dostawie do obszaru cen I rozpiętość cen rozdzielnicy wysyłającego wynosi do dnia 14 lutego 1943 r. najwyżej 1,80 złotego za każde 100 kg. Rozpiętość ceny podwyższa się od dnia 15 lutego 1943 r. na najwyżej 2,30 złotego za każde 100 kg, z wyjątkiem takich ziemniaków, które stosownie do zleceń zamagazynowane są we własnych kopcach producenta.

Der Beitrag für den Hauptverband der Kartoffelwirtschaft im Generalgouvernement ist im Preisgebiet I in der Versandverteilerspanne, in den Preisgebieten II und III in der Gesamtverteilerspanne enthalten.

Für die Abgabe von Speisekartoffeln an den Verbraucher werden folgende Höchstpreise je 100 kg festgesetzt:

	Preisgebiet		
	III	II	I
	Zloty		
1. Bei Abgabe von mindestens 50 kg ab Hof oder Verkaufsstelle des Erzeugers oder Händlers			
ab 15. September 1942	9,20	10,20	12,—
ab 1. Dezember 1942	10,20	11,20	13,—
ab 15. Februar 1943	10,70	11,70	13,50
2. Bei Lieferung von mindestens 50 kg durch den Erzeuger oder Händler frei Verbraucher			
ab 15. September 1942	10,—	11,20	13,—
ab 1. Dezember 1942	11,—	12,20	14,—
ab 15. Februar 1943	11,50	12,70	14,50
3. Bei Abgabe unter 50 kg (Auswiegen) an den Verbraucher ab Verkaufsstelle des Erzeugers oder Händlers			
ab 15. September 1942	11,—	13,20	15,—
ab 1. Dezember 1942	12,—	14,20	16,—
ab 15. Februar 1943	12,50	14,70	16,50

Der Erzeuger darf bei Abgabe von wenigstens 50 kg (Auswiegen) ab Hof unmittelbar an den Verbraucher einen Zuschlag bis zu 1 Zloty je 100 kg zu den in § 4 Nr. 1 genannten Preisen erheben.

Bei Abgabe von Waggonladungen an den Verbraucher hat der Verteiler einen angemessenen Preisabschlag zu gewähren.

Fabrickartoffeln dürfen höchstens als Speisekartoffeln frei Anladestelle der Fabrik bezahlt werden.

Die Regierung des Generalgouvernements (Amt für Preisbildung im Einvernehmen mit der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft) kann Ausnahmen zulassen oder bestimmen.

Diese Anordnung tritt am 15. September 1942 in Kraft.

Gleichzeitig tritt die Anordnung über die Kartoffelpreise im Wirtschaftsjahr 1941/42 vom 4. September 1941 (VBIGG. S. 543) und die Anordnung über die Kartoffelpreise im Distrikt Galizien im Wirtschaftsjahr 1941/42 vom 8. Dezember 1941 (VBIGG. S. 739) außer Kraft.

Sicherung der Flachs- und Hanfernte

Auf Grund des Erlasses des Herrn Generalgouverneurs vom 11. Juli 1942 über den Ernte-Ausnahmestand wird im Auftrage des Befehlsstabes folgendes angeordnet:

Allgemeines

Wie bisher soll die Landwirtschaftliche Zentralstelle (LZ) mit ihren Untergliederungen die kaufmännische Abwicklung der Erfassung, Warenbewegung und zum erheblichen Teil auch der Lagerung durchführen.

(1) Die Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Distrikt übernehmen nach den Weisungen der Abteilung III Marktordnung die Durchführung der marktförderischen Aufgaben auf dem Gebiete der Flachs- und Hanfwirtschaft.

(2) Die Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Distrikt können die Aufgaben zu (1) ganz oder teilweise auf die Abteilung Ernährung und Landwirtschaft beim Kreis-hauptmann übertragen.

(3) Die Distriktsstellen der Landwirtschaftlichen Zentralstelle sind auf dem Gebiete der Flachs- und Hanfwirtschaft an die marktförderischen Weisungen der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Distrikt gebunden.

Składka na Centralny Związek Gospodarki Ziemniaczanej w Generalnym Gubernatorstwie mieści się na obszarze cen I w rozpiętości rozdzielnicy wysyłającego, na obszarach cen II i III w ogólnej rozpiętości rozdzielnicy.

Za oddanie ziemniaków jadalnych konsumentowi ustala się następujące ceny maksymalne za każde 100 kg:

	Obszar ceny		
	III	II	I
	złotych		
1. Przy oddaniu co najmniej 50 kg loco dwór lub miejsce sprzedaży producenta albo handlarza			
od dnia 15 września 1942 r.	9,20	10,20	12,—
od dnia 1 grudnia 1942 r.	10,20	11,20	13,—
od dnia 15 lutego 1943 r.	10,70	11,70	13,50
2. Przy dostawie co najmniej 50 kg przez producenta lub handlarza franco konsument			
od dnia 15 września 1942 r.	10,—	11,20	13,—
od dnia 1 grudnia 1942 r.	11,—	12,20	14,—
od dnia 15 lutego 1943 r.	11,50	12,70	14,50
3. Przy oddaniu poniżej 50 kg (sprzedaż na wagę) konsumentowi loco miejsce sprzedaży producenta lub handlarza			
od dnia 15 września 1942 r.	11,—	13,20	15,—
od dnia 1 grudnia 1942 r.	12,—	14,20	16,—
od dnia 15 lutego 1943 r.	12,50	14,70	16,50

Przy oddaniu co najmniej 50 kg (sprzedaż na wagę) loco dwór bezpośrednio konsumentowi, wolno producentowi pobierać dodatek do cen wymienionych w § 4 p. 1 do wysokości 1 złotego za każde 100 kg.

Przy oddaniu ładunków wagonowych konsumentowi, rozdzielca winien przyznać odpowiedni rabat.

Za ziemniaki fabryczne wolno płacić najwyżej taką cenę, jak za ziemniaki jadalne franco miejsce załadowania fabryki.

Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Urząd dla Kształtowania Cen w porozumieniu z Głównym Wydziałem Wyżywienia i Rolnictwa) może dopuścić lub oznaczyć wyjątki.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 września 1942 r.

Równocześnie traci moc obowiązującą zarządzenie o cenach za ziemniaki w roku gospodarczym 1941/42 z dnia 4 września 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 543) oraz zarządzenie o cenach za ziemniaki w Okręgu Galizien (Galicia) w roku gospodarczym 1941/42 z dnia 8 grudnia 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 739).

Zabezpieczenie zbiorów lnu i konopi

Na podstawie zarządzenia Generalnego Gubernatora z dnia 11 lipca 1942 r. o żniwnym stanie wyjątkowym, kierownik Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa zarządził co następuje:

Postanowienia ogólne

Tak jak dotychczas, przeprowadzenie akcji skupu, przewóz i ruch oraz w przeważnej mierze magazynowanie będzie należało do Centralnego Urzędu Rolniczego (CUR).

(1) Dystryktowe Wydziały Wyżywienia i Rolnictwa przejmują na siebie wykonanie zadań w dziedzinie organizacji obrotu rynkowego lnu i konopiami według wskazań Wydziału III (Wydział Regulacji Rynku).

(2) Dystryktowe Wydziały Wyżywienia i Rolnictwa mogą zadania wymienione pod (1) przekazać częściowo lub całkowicie referatowi Wyżywienia i Rolnictwa w Starostwach Powiatowych.

(3) Placówki dystryktowe Centralnego Urzędu Rolniczego są w dziedzinie gospodarki lnu i konopiami związane poleceniami Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Dystryktach w zakresie organizacji rynku.

Die Kreisstellen der Landwirtschaftlichen Zentralstelle sind in gleicher Hinsicht an die Weisungen der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft beim Kreishauptmann gebunden.

Erfassung und Lagerung

Damit der Spinnstoffbedarf gedeckt wird, ist die Erfassung von mindestens 40 v. H. der Flach- und Hanfernte erforderlich.

Es ergibt sich mithin, daß die Erfassung von 20 v. H. Flachstroh eine Höchstgrenze darstellt. Dagegen bildet die Erfassung von weiteren 20 v. H. der Flachsernte in aufbereiteter Form und 40 v. H. der Hanfernte in aufbereiteter Form eine Mindestgrenze, deren Überschreitung durch entsprechende Maßnahmen anzustreben ist.

Zwischenlagerungen und Lagerungen längerer Dauer sind erforderlich. Auch der Versand der aufbereiteten Faser wird in größerem Umfange erst nach Zwischenlagerung und Lagerung möglich sein. Zwischenlagerung und Lagerung können sowohl beim Erzeuger als auch bei der Landwirtschaftlichen Zentralstelle erfolgen.

(1) Die Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Distrikt erfassen 20 v. H. der Flachsernte in Stroh.

(2) Die Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Distrikt erfassen mindestens 20 v. H. der Flachsernte und 40 v. H. der Hanfernte in aufbereiteter Faser.

(3) Die Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Distrikt bestimmen Zwischenlagerung und Lagerung der erfaßten Mengen

Warenbewegung

Die Rösten einschließlich der Industrierösten sind Betriebe der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft (HA EL). Sie unterstehen der zuständigen Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Distrikt. Der Versand des Strohs an die Rösten ist daher eine Angelegenheit innerhalb der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft. Dagegen sind die Spinnereien Betriebe der Hauptabteilung Wirtschaft. Der Versand der aufbereiteten Faser sowohl vom Erzeuger her als auch von seiten der Rösten an die Spinnereien richtet sich daher nach den Abrufen der Bewirtschaftungsstelle für Spinnstoffe und Spinnstoffwaren. Da die hierzu erforderliche Planung Aufgabe der Spinnstoffstelle ist, bleibt insoweit für eine marktordnende Tätigkeit der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Distrikt kein Raum. Die Erfüllung der Abrufe ist vielmehr eine kaufmännische Aufgabe. Die Abrufe gelangen über die Abt. III an die Geschäftszentrale der Landwirtschaftlichen Zentralstelle. Diese gibt die erforderlichen kaufmännischen Weisungen verbindlich an ihre Distriktsstellen.

(1) Die Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Distrikt bestimmen den Versand des erfaßten Strohs.

(2) Die Geschäftszentrale der Landwirtschaftlichen Zentralstelle führt nach den Weisungen der Abt. III auf Grund der Abrufe der Spinnstoffstelle den Versand der aufbereiteten Faser durch.

Berichterstattung

Um eine sichere Planung zu ermöglichen, ist eine ständige, genaue Übersicht über Erfassung, Lagerung und Warenbewegung erforderlich. Die Übersicht wird durch eine wöchentliche Berichterstattung gewonnen. Da die erforderlichen Unterlagen zum erheblichen Teil bei der Landwirtschaftlichen Zentralstelle anfallen, liegt es nahe, daß die Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Distrikt sich zur Erstellung der Wochenberichte der Landwirtschaftlichen Zentralstelle bedienen.

Die Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Distrikt geben wöchentlich montags schriftlich an die Abt. III eine genaue Übersicht über den Ablauf der Vorwoche und den Gesamtablauf der Erfassung, Lagerung und Warenbewegung. Die Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Distrikt können sich zur Berichterstattung der Landwirtschaftlichen Zentralstelle bedienen.

Placówki Powiatowe CUR in tej samej mierze są związane wskazówkami referatów Wyżywienia i Rolnictwa w Starostwach Powiatowych.

Ujęcie i magazynowanie

Ażeby mogło być pokryte zapotrzebowanie na materiały włókiennicze, potrzebne jest ujęcie conajmniej 40 % zbiorów lnu i konopi.

Dotychczasowe wyniki wykazały, że ujęcie 20 % słomy lnianej stanowiło granicę maksymalną. Tym nie mniej konieczne jest ujęcie dalszych 20 % zbiorów lnu w przygotowanej do przerobu postaci oraz 40 % zbiorów konopi w takiejże postaci. Jest to minimum, do którego przekroczenia należy dążyć odpowiednimi środkami.

Potrzebne są składy tymczasowe oraz składy do dłuższego przechowywania. Także wysyłka przygotowanego do przerobu włókna jest w większym zakresie możliwa dopiero po zmagazynowaniu tymczasowym i na dłuższy okres czasu. Zmagazynowanie tymczasowe, jak i stałe mogą nastąpić, tak u producenta, jak i w CUR.

(1) Dystryktowe Wydziały Wyżywienia i Rolnictwa przeprowadzą akcję ujęcia słomy lnianej w 20 % -tach.

(2) Dystryktowe Wydziały Wyżywienia i Rolnictwa conajmniej 20 % zbiorów lnu i 40 % zbiorów konopi w postaci włókien gotowych do dalszej przeróbki.

(3) Wydziały Wyżywienia i Rolnictwa w dystryktach wydadzą postanowienia w sprawie magazynowania tymczasowego i stałego ujętych kontyngentów.

Obrót towaru

Roszarnie łącznie z suszarniami przemysłowymi (fabrycznymi), są przedsiębiorstwami pozostającymi pod dyspozycją Wydziału Głównego Wyżywienia i Rolnictwa (skrót niemiecki Ha EL). Roszarnie podlegają właściwym dystryktowym Wydziałom Wyżywienia i Rolnictwa. Przesyłanie słomy do roszarni jest przeto wewnętrzną sprawą Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa. Natomiast przedalnie są przedsiębiorstwami pozostającymi pod dyspozycją Głównego Wydziału Gospodarki. Dlatego przesyłka przygotowanych do dalszej produkcji włókna tak od producenta, jak i z roszarni do przedziału, odbywa się według wskazówek Urzędu Gospodarowania włóknami i wyrobami włókienniczymi. Konieczne w tej dziedzinie plany będą musiały zostać sporządzone przez placówki gospodarowania wyrobami włókienniczymi, dlatego też nie ma tu już miejsca na działalność rynkową dystryktowych Wydziałów Wyżywienia i Rolnictwa. Wydawanie dyspozycji jest nie mniej funkcją kupiecką. Dyspozycje przeto przechodzą przez Wydział III (Wydział Regulacji Rynku) do centrali Centralnego Urzędu Rolniczego.

(1) Dystryktowe Wydziały Wyżywienia i Rolnictwa wydadzą postanowienia w sprawie wysyłki przygotowanych do produkcji włókien.

(2) Centrala Centralnego Urzędu Rolniczego dokonuje wysyłki przygotowanych włókien według wskazówek Wydziału III na podstawie dyspozycji placówki gospodarowania wyrobami włókienniczymi.

Sprawozdania

Celem umożliwienia powzięcia ścisłych planów, konieczny jest stały i dokładny nadzór nad ujęciem, składem i ruchem towaru. Odpowiedni pogląd uzyskuje się na podstawie sprawozdań tygodniowych. Ponieważ potrzebne dokumenty przychodzą najczęściej do CUR, najlepiej będzie, że dystryktowe Wydziały Wyżywienia i Rolnictwa będą się dla sporządzenia zestawień posługiwały tygodniowymi sprawozdaniami CUR.

Dystryktowe Wydziały Wyżywienia i Rolnictwa podadzą co tydzień w poniedziałek Wydziałowi III dokładny przegląd przebiegu tygodnia poprzedniego oraz ogólnego biegu akcji kontyngentowej, składu i ruchu towarów. Dystryktowe Wydziały Wyż. i Rolnictwa mogą w akcji sprawozdawczej posługiwać się Centralnym Urzędem Rolniczym.

Fragekasten Skrzynka zapytań

Prämien für Brennereln

Frage: Welche Prämien erhält eine landwirtschaftliche Brennerei für den Abbrand im Wirtschaftsjahr 1942/43?

Antwort: Das Brennereigut erhält Prämien sowohl als Erzeuger des Rohstoffes (Kartoffeln) als auch als Hersteller von Spiritus.

I. Als Erzeuger der Kartoffeln erhält das Brennereigut:

a) In Verbindung mit dem Kartoffelablieferungsschein Prämien für die weisungsgemäß im eigenen Betrieb verarbeiteten Kartoffeln. Die Ablieferungsscheine werden unentgeltlich von der Kreisaußenstelle des Verbandes der Kartoffelwirtschaft ausgefolgt.

Als Prämien sind vorgesehen: für abgelieferte Kartoffeln (bzw. weisungsgemäß verarbeitete eigene Kartoffeln):

1. Eisen- und Eisenwaren im Werte von 20 % des Verkaufserlöses für die Kartoffeln,
2. Trinkbranntwein — $\frac{1}{2}$ Liter je Tonne Kartoffeln,
3. Zigaretten — 50 Stück je Tonne Kartoffeln.

(Falls das Brennereigut weisungsgemäß die eigenen Kartoffeln nicht verarbeitet, sondern als Saat- oder Speisekartoffeln abliefern, erhält es die gleichen Prämien.)

b) Weiterhin ist vorgesehen, daß bei guter Erfüllung der gemachten Auflage der Kreishauptmann dem Erzeuger zusätzliche Prämien mit besonderem Prämienschein gewährt:

1. Eisen- und Eisenwaren bis zu 13 % des Verkaufserlöses für die Kartoffeln,
2. Trinkbranntwein bis zu $\frac{3}{4}$ Liter je Tonne Kartoffeln,
3. Zigaretten bis zu 50 Stück je Tonne Kartoffeln.

II. Als Spirituserzeuger erhält die Brennerei vom Hauptzollamt je Hektoliter erfüllten Brennkontingents:

- für das zweite Viertel des Brennkontingents — $\frac{1}{4}$ Liter Trinkbranntwein,
  - für das dritte Viertel — $\frac{1}{2}$ Liter,
  - für das vierte Viertel und darüber hinaus — 1 Liter.
- Für das erste Viertel des Brennkontingents wird keine Prämie durch das Hauptzollamt gegeben.

Gebühren bei Erfassungsstellen

Frage: Kann eine Erfassungsstelle von einer Brennerei (bzw. Stärke- und Sirupfabrik) von Kartoffeln Gebühren erheben, wenn bei der Lieferung ein Verteiler nicht zwischengeschaltet wird?

Antwort: Die Frage ist wohl dahin zu verstehen, ob eine Erfassungsstelle für die Ausstellung des Ablieferungsscheines mit Prämienabschnitten eine Gebühr erheben darf, auch wenn bei der Abwicklung der Lieferung ein Verteiler nicht zwischengeschaltet war.

Die Antwort lautet: Laut Anweisung der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft vom August 1942 (die nicht veröffentlicht worden ist) bestimmt die Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Amt des Distrikts, wieweit in den Einzugsgebieten der kartoffelverarbeitenden Betriebe der Verteiler einzuschalten ist.

Wird von der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft der Ankauf der Kartoffeln beim Erzeuger ohne Einschaltung des Verteilers gestattet, so kann der Betrieb die Kartoffeln unmittelbar vom Erzeuger (Bauern) erwerben. In diesem Falle wird nach vorhergegangener Prüfung der Ablieferungsschein (mit Prämienscheinen) für den Erzeuger unentgeltlich ausgestellt, und zwar von der Kreisaußenstelle des Verbandes der Kartoffelwirtschaft.

Premie dla gorzelni

Pytanie: Jakie premie otrzyma gorzelnia rolnicza za odpęd spirytusu w roku gospodarczym 1942/43?

Odpowiedź: Majątek z gorzelnią otrzyma premie nie tylko jako producent surowca (ziemniaków), ale również jako producent spirytusu.

I. Jako producent ziemniaków otrzyma majątek:

a) premię, jeżeli posiada kwit dostawy ziemniaków za ziemniaki przerobione zgodnie z poleceniem we własnej gorzelnii. Kwity dostawy ziemniaków wydaje bezpłatnie Ekspozytura Pow. Związku Gospodarki Ziemiaczanej.

Tytułem premii przewiduje się za odstawię ziemniaki (wzgl. za przerobione zgodnie z poleceniem ziemniaki pochodzące z własnego majątku):

1. Żelazo i wyroby żelazne w wysokości 20 % wartości sprzedanej ziemniaków,
2. wódkę — $\frac{1}{2}$ litra za tonę ziemniaków.
3. papierosy — 50 sztuk za tonę ziemniaków.

(Jeżeli majątek, zgodnie z poleceniem, własnych ziemniaków na przerób nie zużyje, ale odstawi je jako sadzeniaki albo jadalne, otrzyma takie same premie.)

b) Ponadto przewiduje się dla producentów dodatkowe premie za osobnym kwitem premiowym, wystawionym przez Kreishauptmanna (Starostę), za dobre wywiązanie się z nałożonego kontyngentu:

1. żelazo i wyroby żelazne aż do wysokości 13 % wartości sprzedanej ziemniaków,
2. wódkę aż do $\frac{3}{4}$ litra za tonę ziemniaków,
3. papierosy aż do 50 sztuk za tonę ziemniaków.

II. Jako producent spirytusu otrzyma gorzelnia z Hauptzollamt (Głównego Urzędu Celnego) za każdy hl wypełnionego kontyngentu odpędowego:

- za drugą ćwierć kontyngentu odpędowego $\frac{1}{4}$ l. wódki,
- za trzecią ćwierć $\frac{1}{2}$ litra wódki,
- za czwartą ćwierć i ponad kontyngent 1 litr.

Za pierwszą ćwierć kontyngentu Hauptzollamt premii nie wydaje.

Opłaty w placówkach

Pytanie: Czy placówka zajęcia może pobierać za ziemniaki opłaty od gorzelnii (krochmalni lub syropiarni) jeżeli żaden rozdzielca w odnośnej dostawie udziału nie przyjął?

Odpowiedź: Pytanie rozumieć należy w sensie: czy placówka zajęcia może pobierać opłatę za wystawienie kwitu odstawy z kuponami premiowymi wtedy, jeżeli rozdzielca w wykonaniu dostawy nie uczestniczył?

Odpowiedź brzmi: Stosownie do pouczenia Oddziału Głównego Wyżywienia i Rolnictwa z sierpnia 1941 r. (nie opublikowanego) Oddział Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie Dystryktu wyznacza, czy i w jakim zakresie ma być włączony rozdzielca w obszarze zaopatrzenia poszczególnej przetwórni.

Jeżeli Oddział Wyżywienia i Rolnictwa zezwolił na zakup ziemniaków u producenta bez udziału rozdzielcy, to wytwórnia może otrzymywać ziemniaki bezpośrednio od producenta (włościanina). W takim wypadku i po uprzednim sprawdzeniu zostanie producentowi kwit odstawy (z kuponami premiowymi) wystawiony bezpłatnie i to przez powiatową placówkę Związku Gospodarki Ziemiaczanej.

Aus dem SPÓŁDZIELCO

ORGAN DLA SPÓŁDZIELNI W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE

Folge Nr. 18 vom 25. September 1942

Der einleitende Aufsatz trägt die Überschrift „Barloser Umsatz“. Es gilt heute, den Geldmarkt durch alle zu Verfügung stehenden Aushilfsmittel zu erweitern, den Geldumsatz zu intensivieren und somit den Geldmarkt so zu beflüssigen, daß das gesamte Wirtschaftsleben eine normale Prägung erhält. Es ist verständlich, daß die Schwierigkeiten und die Umstellung der Landeswirtschaft sich hemmend auf das Kreditwesen und darunter auch auf das gesamte Kreditgenossenschaftswesen ausgewirkt hat. Besonders betrifft das die städtischen Kreditgenossenschaften, deren neue Geschäfte sich nur mühsam entwickelten. Für die kleinen Dorfkreditgenossenschaften kommt der barlose Geldumsatz kaum in Frage. Die landwirtschaftlichen Warengenossenschaften, welche dank ihres Einsatzes als erste Erfassungsstellen aller ländlichen Produkte einen enormen Aufstieg erlebten, haben heute zu große Umsätze, um auf dem Gebiet der offenen und laufenden Rechnung im Scheckumsatz u. dgl. die verhältnismäßig kleinen kreisstädtischen Kreditgenossenschaften in Anspruch nehmen zu können. Die Anforderungen der Kreishandels-genossenschaften sind zu groß, um mit den ziemlich bescheidenen Mitteln der benachbarten Kreditgenossenschaft erfolgreich arbeiten zu können. Es ist also an der Zeit, hier Auswege zu suchen und zu finden. Der genossenschaftliche Warenumsatz müßte kongruent mit dem Geldgeschäft des Kreditgenossenschaftswesens laufen, so daß sich die beiden Arten ergänzen. Darum muß die Kreditgenossenschaft das barlose Geschäft ausbauen, ihre banktechnischen Möglichkeiten verbessern und vereinfachen, und vor allem ihre Finanzzentralen, die gegenwärtig über die Kreditgenossenschaft hinweg unmittelbar das Warengenossenschaftswesen betreuen, für sich aktivieren. Diesen Zielen soll der Aufsatz dienen, indem er die Kreditgenossenschaften zum fleißigen Ausbau des Bargeschäftes ermahnt und anspornt.

Der weitere Aufsatz gilt der Verbreitung der Anweisungen betreffend Prämienaktion bei der Erfassung von Kartoffeln und Sämereien.

Der Teil „Verbrauchergenossenschaften“ enthält außer Notizen über die Änderung der Errichtung der Pauschalsteuer Auszüge aus den letzten preisbildenden Verordnungen.

Die Spalte „Genossenschaftswesen in aller Welt“ bringt Abfassungen über den schwedischen Spitzenverband des Genossenschaftswesens, über die Änderungen der Satzungen der Bulgarischen Landwirtschaftlichen Genossenschaftsbank und die Verteilung von genossenschaftlichen Kre-

diten für die Landwirtschaft in Bulgarien, außerdem Notizen über die Neugründungen in Ungarn und Italien.

„Amtliche Verlautbarungen“ enthalten folgende Berichte und Erläuterungen: Beiträge an den Fonds zur Förderung der landwirtschaftlichen Genossenschaften, Prämien für Kartoffeln und Sämereien, Berichte der landwirtschaftlichen Warengenossenschaften, Sicherheitsmaßnahmen in den Kreditgenossenschaften, gesetzliche Vertretung des Generalgouvernements, Steuer von der Gehältersumme, Legalisierung von Eichgeräten, Tarifordnung für privates Bankwesen im Distrikt Warschau, Anweisungen betr. Kartoffelverwertung, Zuschüsse für Beförderung und Lagern von Kartoffeln, Erzeugung, Lagerung und Verteilung von Dörrengemüse samt einem Verzeichnis der Trockengemüsesorten usw.

Der Teil „Rechtsberatungen“ bringt einen Aufsatz über den Offenbarungseid in Steuerangelegenheiten.

Außerdem noch ein Aufruf an die Kreditgenossenschaften von besonderer Bedeutung. Es handelt sich um die Einziehung aller Schuldbeträge von den Landwirten, die jetzt nach der Ernte über mehr flüssiges Geld verfügen und ihre Anleihen abzahlen können. Die Kreditgenossenschaften sollen sich nicht nur mit gewöhnlichen Mahnungsbriefen begnügen, sondern durch persönliche Verbindung die Schuldner zu recht schnellem Zahlen bewegen.

Die Spalte schließt mit dem Steuerkalender für den Monat Oktober.

„Abschreibungen und Überweisungen“ heißt ein Aufsatz in der Spalte „Rechnungswesen der Genossenschaften“. Durch das ganze vorige Jahr hat der Revisionsverband der Genossenschaften im Generalgouvernement einen neuen Kontenplan für die landwirtschaftlichen Warengenossenschaften ausgearbeitet. Das neue Buchhaltungssystem, das auf Grund dieser Arbeit aufgebaut worden ist, wurde vom 1. Juli d. J. an endgültig bei allen ländlichen Warengenossenschaften bindend eingeführt. Gleichzeitig wurde zu dem Durchschreibesystem und zum neuen Wirtschaftsjahr übergegangen, das von jetzt an vom 1. Juli bis 30. Juni läuft. Es ist nicht die einfachste Aufgabe, ein völlig neues System in allen Genossenschaften durchzuführen, zumal immer noch erzieherisch gewirkt werden muß und die buchtechnischen Einzelheiten immer noch einer laufenden Erläuterung bedürfen. Der hier erscheinende Aufsatz behandelt in buchtechnischer Hinsicht die Fragen von Wertberichtigungen auf den Konten des festen Vermögens und anderen Aktiven sowie Überweisungen auf den Konten der Verbindlichkeiten- und Wertberichtigungskonten. Register- und Pflichtanzeigen schließen die Nummer.

Die landwirtschaftlichen Fachbücher und Zeitschriften nachfolgender Verlage liefert schnellstens

AGRAR-VERLAG, KRAKAU

Reichsnährstand Verlags-G.m.b.H., Berlin

Verlag Paul Parey, Berlin

Verlag M. & H. Schaper, Hannover

Telefon
116-79 -80

NÜRNBERGSTRASSE 5a

Verlag Trowitzsch, Frankfurt an der Oder

Verlag Neumann, Neudamm

Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart

Kühlanlagen - Klimaanlage

Fabrikat der Firma Alfred Teves, Frankfurt a. Main, Gustavsburgstr. 33/35

„Ate“-Kühlung, München, Theatinerstr. 8 - Telefon 12469 und 12450

Ausarbeitung und Projektierung aller Art · Kühleinrichtungen und Klimaanlage

Hubwagen

Gerhard Schreiber
Transportgeräte-
fabrik · Aachen

Für die Nahrungs- und Genussmittelindustrie liefert:

Spezialtransportbänder, glatt und mit Firmaprägung, Drahtgitterbänder jeglicher Art, Transportgurten in allen Breiten und Stärken, Endlos gewebte Transportbänder jeder Größe, Kamelhaar-Treibriemen — „Teigtücher“, Berufskleidung

HANS MARTENS, EILENBURG BEI LEIPZIG, POSTFACH 8

MŁYŃSKIE MASZyny

kaszarnie, śrutowniki, artykuły, projekty budowy młynów, schematy przemiałów, fachowe porady techniczne itp.

BIURO TECHNICZNE (dla przemysłu młynskiego)
M. PAŁASZEWSKI

Warszawa, Al. Jerozolimskie 29, m. 5. tel. 827-41

Były kierownik techniczny Wylówni Maszyn Młynskich — „Zakładów Przemysłowych Inż. Fr. Pałaszewski i S-owie w Rogoźnie”. — Fachowcy, technicy, monterzy na żądanie.

Sturzzugofen

für Kirchen, Schulen, Säle,
Wohnzimmer, Büros, Garagen,
Gastzimmer, Läden,
Baracken

JOHANNES HEZINGER

Fabrik für Ofen, Herde, Heizungen

Crimmitschau Tel. 2218 u. 2118

nur Schützenplatz 1—3.

Signier-Stempel

in jeder Ausführung
für Säcke, Kisten, Fässer usw.
Signier- und Stempelfarben

RICHARD BERCKMAN, Hamburg-Wandsbek 66

Fabrik für Signier-Apparate

ROLNICZE maszyny i narzędzia

młocarnie, kieraty
sieczkarnie, wialnie, plugi, obsypniki, brony,
i t. p. oraz części zapasowe — polecają

BRACIA SZWEDO, Warszawa, ul. Terespolska 14

Telefon 10-63-66

ASTRA-ZAHNRÄDER
jeder Art und
Verzahnung einges. Radkörper
25jähr. Erfahrung! Präzis, schnell, preiswert!

„ASTRA“ Zahnradfabrik, DRESDEN-A. 19
RufNr. 30122/34402 - Schließfach 539

*Biblioteka Rolnicza - źródłem
wiedzy fachowej!!!*

Nettes, gewandtes junges Mädchen fürs Büfett, auch Anlängerin, für sofort oder auch später bei freier Wohnung und Kost im Hause gesucht. Bahnhofs-wirtschaft Fürstenwalde (Spree) bei Berlin.

Schwabes Hotel, Zinnowitz (Ostseebad), ganzjährig geöffnet, sucht für sol. 2 Serviererrinnen, 2 Zimmermädchen und eine Beiköchin.

Hausgehilfin oder Hausföchter in Dauerstellung für Kleingaststätte bald oder später sucht Gasthaus Riedelmühle, Kurort Waldbärenburg, Bez. Dresden.

Büfettfräulein für kalte Küche und Speisenausgabe in Jahresstellung bei freier Wohnung und Beköstigung sowie freier Herreise. Ang. an Josef Hinselmann, Bahnhofs-wirtschaft Braunschweig, Hauptbahnhof.

Ordentliches, ehrliches Hausmädchen zum baldigen Eintritt in Dauerstellung gesucht. Angebote an Wintergarten, Nürnberg, Luitpoldstr. 3.

Suche für sofort tüchtigen selbständigen Koch und zwei Beiköchinnen. Angebote mit Gehaltsansprüchen an „Zum Stadtpark“, Elbing (Westpr.).

Suche für sofort oder später tüchtigen Koch, der an selbständiges Arbeiten gewöhnt ist und sich den Zeitverhältnissen anpaßt. Lehrling im 3. und 1. Lehrjahr vorhanden. Angebote mit Zeugnisabschr., Lichtbild sowie Gehaltsforderung erbelen an Gaststätte Brauerei Ziegler, Heidelberg.

Tüchtiges Zimmermädchen, das schon in einer Pension tätig war, in eine kleine vornehme Pension Berlins bald oder später ges. Bei voller Zufriedenheit später Alleinföhrung. (Nur Frühstück) Pension Stelle, Berlin W 15, Kurlüstendamm 202.

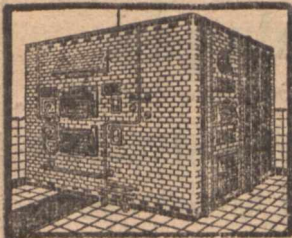
Zum 1. Okt. suche ich eine tüchtige Köchin und 2 junge Mädchen m. guten Kochkennn. Bewerbungen an Frau H. Christ, Bad Odesloe i. Holst., Bahnhofs-Gaststätte.

Wegen Verheiratung der jetzigen suche ich zum 1. 10. oder später junges Mädchen für den Haushalt. Paul Kasparick Fleischermeister, Berlin-Schöneberg, Ebersstr. 86, T. 71 31 73

Köchin oder Beiköchin für nettes Ausflugslokal, durch Strahnenbahn mit Leipzig verbunden, für Winterseason oder Dauerstellung alsbald oder 1. Oktober gesucht. Bewerbung erbelen an Gaststätte Mühle Markkleeberg, Markkleeberg-Ost b. Leipzig.

Büfettfräulein zum 1. Oktober 1942 gesucht. Angebote mit Zeugnisabschriften und Bild an Hotel Stadt Hamburg, Uelzen i. Hann.

„SEWE“ Kohlen-, Dampf-, Elektrobackofen
 einschließ- oder ausziehbar, sämtliche Konditorei- und Bäckereimaschinen. Einrichtungen moderner Großbäckereien und Brotfabriken
SEBASTIAN WENZ
 Backofen - Maschinen - Fabrik
WURZBURG

Cumasina - Estose

seit Jahren bewährt zur Entfuselung, Schnellreifung und Veredlung des Gesamtcharakters bei Likören u. Spirituosen

Preis: RM 16,95 pro kg ab Werk

Angelmi-Werke GmbH., Leipzig-N. 21

MEYN MOTOROWY

pod firmą

Franciszek Lorenc

w Pruszkowie, ul. Młynarska 2
 Tel. 22-36 Pruszków

Bäcker - Spezial - Berufskleidung!

(Hosen, Jacken (Massarbeit), Schürzen) ferner Kiependecken, Spritzbeutel etc. liefert nach wie vor

PAUL SAPPELT, Magdeburg, Stein Str. 9-10
 Schliessfach 6.

PIEKARNIA NOWOŚĆ

WŁADYSŁAW BECIŃSKI
 SKIERNIEWICE, ULICA RAWSKA 25

Berufs-Ekzeme und andere Hautkrankheiten

werden mit den verschiedenen **EVERY-Salben** mit ungewöhnlich gutem Erfolge behandelt. Keine Berufsstörung, farblos, angenehmer Geruch, kein Verderben der Wäsche. Packung RM. 5.80 und Porto.

In Apotheken erhältlich

Laboratorium **WE PE's EVERY, Karlsruhe 99, Baden**

»SPOILIEMI«

HANDELSZENTRALE DER VERBRAUCHERGENOSSENSCHAFTEN IM GENERALGOUVERNEMENT

ZENTRALE KRAKAU

KOMMISSARISCHE LEITUNG: KRAKAU, ALBRECHTSTRASSE 5. — TELEFON 123-24

VORSTAND: DIETLRING 23. — TELEFON 12315-18

Das leistungsfähige Großhandelsunternehmen des Generalgouvernements.

KRAKAU	LUBLIN	Distriktsvertretungen:	WARSAU
Biała Podlaska Sokolow	Dwikozy Tschenschow	RADOM	Radom Zamość
Distrikt KRAKAU:	Distrikt LUBLIN:	Fabrikationsbetriebe:	Distrikt WARSAU:
Jaroslaw Jaslo Kazimierza Wielka Krakau Krosno Leżajsk Łańcut Miechów Mielec Ncu-Sandez Przemysl Przeworsk Reichshof Rudnik Sanok Słomniki Tarnow	Biała Podlaska Bilgoraj Chełm Lubelski Hrubieszów Janów Lubelski Krasnostaw Krańnik Lubartów Lublin Lukow Parczew Puławy Radzyna Podlaski Tomaszów Lubelski Włodawa Zamość	Kielce Warschau	Garwolin Groje Lowitsch Mińsk Mazowiecki Ostrów Mazowiecka Piaseczno Siedlce Skierniewice Sochaczew Sokolów Podlaski Tluszcz Warschau Węgrow Vlochy
	Zweigstellen u. Lagerhäuser:	Distrikt RADOM:	
		Busko-Zdrój Chmielnik Jędrzejów Kielce Końskie Lipsko Opatów Opoczno Ostrowiec Ożarów Petrikau Radom Radomsko Sandomir Starachowice Stąpnie Szczekociny Szydłowice Tomaszow Mazow. Tschenschow Wloszczowa	

DEUTSCH
KOMMISSARISCHE
LEITUNG

TEIGWARENFABRIK
»MAZOLI«
G. m. b. H.
KRAKAU, KOPERNIKUSSTRASSE 8.
Tel. Nr. 201-10.

*Verkauf
nur gegen
Betruagschein*

Backt Vollkornbrot

in
Wülbern-Kästen
D. R. Patent

Das Fabrikat, das seit vielen Jahren von berufenen Fachleuten gebraucht und weiterempfohlen wird.

**Wülbern & Co., Gelsenkirchen
Spezialfabrik für Backkästen**

LANDWIRTSCHAFTLICHE ZENTRALSTELLE ○ LANDWIRTSCHAFTLICHE ZENTRALSTELLE ○ LANDWIRTSCHAFTLICHE ZENTRALSTELLE

LANDWIRTSCHAFTLICHE ZENTRALSTELLE

Für die bei unseren Erfassungsstellen abgelieferten landwirtschaftlichen Erzeugnisse gibt es Prämienwaren.
Za dostarczone naszym placówkom ziemiopłody otrzymuje się towary premiowe

Für Gemüse
je dz 20 St. Zigaretten
und ¼ kg. Marmelade

Za warzywo
za każdy metr 20 sztuk papierosów
oraz ¼ kg. marmelady

LANDWIRTSCHAFTLICHE ZENTRALSTELLE ○ LANDWIRTSCHAFTLICHE ZENTRALSTELLE ○ LANDWIRTSCHAFTLICHE ZENTRALSTELLE

*Es wärmt
die Sonne
im Sommer*

Ein SZRAJBERÖFEN IM WINTER

Ofen- und Herdfabrik SZRAJBERÖFEN G. m. b. H.
Pieco Szrajbera Sp. z o. o. • Warschau — Warszawa

WERK: SREBRNASTRASSE 16 RUF 5-36-86, 2-71-91
ORDENSTR. 11 • RUF 9-20-33
FABRYKA: UL. SREBRNA 16 TELEFON 5-36-86, 2-71-91
BRACKA 11 • Telefon 9-20-33

Wir suchen für unsere Werkküche für sofort oder später in Dauerstellung eine jüngere Beköchin, zwei junge saubere Mädels für die Küche und zum Servieren. Wohnung und Kost im Betrieb. Wir bitten um Angebote mit Lichtbild, Gehaltsanspruch und frühesten Eintrittstermin an O. Konnemann, Leiter der Werkkantinen, Süddeutscher Zuckerkonzern, Neustadt, Pfalz, bei Worms am Rhein.

Für mein kleines vornehmes Fremdenheim suche ich wegen Verheiratg. meiner jetzigen Wirtschallerin zum 1. 12. in beste Dauerstellung eine völlig ehrliche, perfekt kochende Wirtschallerin, die mit allen in Frage kommenden Arbeiten vertraut ist. Haus Bergwacht, Altenberg (Ergeb.).

Alt-Korke kauft
jeden Partien gegen sofortige Zahlung
neue Korke liefert
Korcken-Meier
Hersbruck, Bayern
Fernruf 284

Weibl. Kochlehrling, auch Beiköchin gesucht. Sport-hotel, Gernode (Harz).

Schwabes Hotel, Zinnowitz (Ostseebad), sucht per sofort, evtl. 1. 10. Buchhalterin und Anfangskontoristin. Selbständige Stellung. Anreiservergütung.

Tüchtige junge Kaffeeköchin zum 15. August stellt ein „Konditor-Stadion“, Berlin-Charlottenburg, Adolf-Hitler-Platz 12.

Serviererrinnen gesucht. Kost und Logis außer dem Hause. Angebote mit Bild an „Konditor-Stadion“, Berlin-Charlottenburg, Adolf-Hitler-Platz 12.

Gesucht für sofort oder später: Koch, gel. Konditor bevorzugt, Büfett-Anfängerin, Kalt- und Kaffee-Mamsell. Servierfrl. Bewerbungen mit Zeugnisabschriften, Lichtbild und Gehaltsangebe erheben an Georg Toback, Offiziersheim, Groß-Born, Kr. Neustettin.

Sackband, Sacknähfaden laufend lieferbar. Wilhelm Gröfingher Rani-Zentrale, Neu-Ulm-Donau

Silberputz H. Besler, Langen/Hess.

Köchin für gut bürgerliche Gaststätte nach dem Vogelland für 1. Oktober 1942 gesucht. Möbl. Zimmer oder evtl. zwei leerstehende Räume vorhanden. Angebote an Gaststätte „Stadt Leipzig“, Reichenbach/Vgl.

Tüchtige Mamsell f. Hotelküche in Dauerstellung gesucht. Hotel Preußischer Hof, — Schönebeck/Elbe.

Sauberes, ehrliches Büfettfräulein, evtl. Anfäng., in Dauerstellung für sofort oder später gesucht. Angebote mit Bild und Gehaltsanspr. an Weinhaus Elbig, Freiberg (Sa.). Ruf 2107.

Für unseren neuerstellten Betrieb suchen wir bis 15. Oktober oder später 1 Obermeier, 1 Butlermeier und 1 Gehilfen. Ferner 1 Buchhalter(in) und 1 Kontoristin. Bewerbungen mit Gehaltsforderung an Molkerei-Genossenschaft Dingolfing (Niederbayern).

Köchin, die selbständiges Arbeiten gew. ist, sucht baldigst Gaststätte Haus der Landwirte, Allenburg (Thür.), Weibermarkt. Zeugnisabschr. m. Bild erb.

Zum baldigen Eintritt suche ich in Dauerstellung eine tüchtige, zuverlässige Mamsell oder Köchin, die an selbständiges und sauberes Arbeiten gewöhnt ist. Kost und Wohnung im Hause. Bewerb. mit Zeugnisabschriften, Bild und Gehaltsanspr. an Gaststätte „Tivoli“, Graudenz, Adolf-Hitler-Straße 21/23. (Große Garnisonstadt).

FETTABSCHIEDER
zur wirtschaftlichen Fettrückgewinnung aus Spülwasser in eisensparender Beton-Guß-Verbundkonstruktion. Lislierung und unverbindliche Beratung durch
KARL MEISEL,
Eisengroßhandlung
Dresden-A. 36, Mägdelner Str. 18.
Telephon: 69 16 46

Suche zum 1. Oktober, evtl. früher, 1 Koch od. 1 Köchin oder perl. Beiköchin, 1 Hausgehilfin oder Frau. Angebote mit Bild und Lohn an Hotel Kaiserhof, Bad Homburg.

Hausgehilfin, bis zu 35 Jahren, mit Kochkenntnissen, sucht Fleischerei Herbert Wirth, Falkensee bei Berlin-Spandau, Schlageterstr. Nr. 39, Telefon Falkensee 365.

Honigkuchen
Teegebäck
Zuckerwaren

mierniki
herbatniki
cukry

MICHAŁ WIŚNIEWSKI

WARSZAWA
UL. POLNA 30
TEL. CENTR. 7-0666

Unter diesem Zeichen
Sicherung
der Ernteerträge
durch Saatbeizung
mit

GERMISAN

Germisan-Universal-Trockenbeize
Germisan-Saatgut-Naßbeize

sicher in der Wirkung
einfach in der Anwendung
wirtschaftlich im Gebrauch!

Bewährte Getreide-Silos sind die
Gleitbau-Silos u. Lüftungs-Silos
System Gleitbau Klotz & Co.

Auskünfte, Referenzen und Angebote durch:

GLEITBAU KLOTZ & Co. - Eisenbetonbau, Hoch- u. Tiefbau
Seit 1897

Frankfurt a. M., Grüneburgweg 98, Telefon 5 22 04 - Berlin C2, Monbijouplatz 10, Telefon 41 20 14
Krakau, Postschiessfach 304, Fernruf 15657 - Bamberg - Breslau - Königsberg (Pr.) - Erfurt - Kattowitz

Jede Minute ist kostbar!
Każda minuta jest droga!

Güterwagen schnell
beladen und entladen!
Wagony towarowe szybko
załadowywać i opróżniać!

GENERALDIREKTION DER OSTBAHN KRAKAU

Hata SCHUH UND LEDERWERKE A. G.

K R A K A U
ul. Floriańska 28

FABRYKA R A D O M
ul. Dolna 10

GEGRÜNDET 1856

ROK ZAŁOŻENIA 1856

INDUSTRIE und HANDELSBETRIEBE

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWE

G.m.b.H. **FELIKS PAWŁOWSKI** Sp. z o. o.

Marmelade — Kunsthonig u. Konserven-Fabrik Fabryka Marmelady — Miodu Sztucznego i Konserw

WARSZAU-OKĘCIE, KRAKAUER ALLEE 2 WARSZAWA-OKĘCIE, ALEJA KRAKOWSKA 2

DIE FABRIK ERZEUGT:
VON BEKANNTER QUALITÄT:

MARMELADE

KUNSTHONIG

FABRYKA PRODUKUJE:
ZNANE ZE SWEJ JAKOŚCI:

MARMELADĘ

MIÓD SZTUCZNY

BRIEF- und TELEGR.-
ADRESSE:

ADRES TELEGRAFICZNY

CARL FINGADO

Nürnberg

ABC — CODE 4 n. 5 EDIT.

Jahre 60 lat

CARL FINGADO

Hopfenhandlung — Handel chmielem

1882 Nürnberg-Saaz 1942

Eingeführt bei ersten Brauereien des In- u. Auslandes — Als Ausfuhrbetrieb anerkannt. — Wprowadzony do największych browarów w kraju i zagranicą. — Uznany jako towar eksportowy.

Büro und Lager:

Biuro i skład:

NÜRNBERG W

Hochstrasse 15a & 14

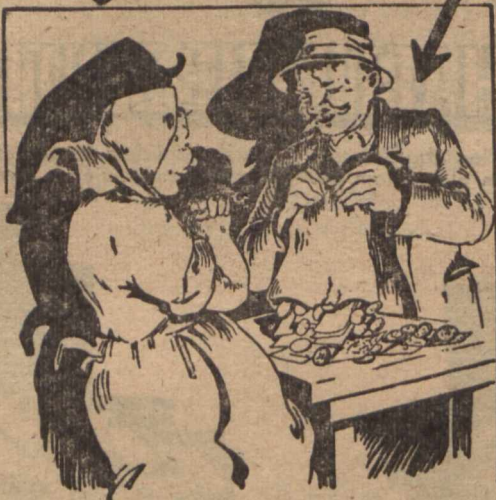
Telefon 63377

WSZYSCY GRAMY W LOTTO LICZBOWE

Już od kilku miesięcy gra ludność Generalnego Gubernatorstwa, a zwłaszcza mieszkańcy większych miast, jak Krakowa, Warszawy, Lublina, Lwowa, Radomia, z zapalem i z wielkim zainteresowaniem w Lotto Liczbowe. Z zapałym oddechem oczekują szerokie masy grających na wynik ciagnienia w nadziei, że ta wpłacona stawka 1.— zł. przypiesie im setki a nawet tysiące złotych wygranych. W licznych Lotto-Kolekturach zjawiają się chętni ze wszystkich prawie warstw społecznych i stawiają na numery, które nieraz im się w snach objawiły, lub które wyczytali w sennikach.

Każdy grający otrzymuje jako potwierdzenie stawki (od 50 gr wzwyż) specjalne pokwitowanie (kupon), na podstawie którego wypłaca się w razie wygranej wielokrotność stawki. Im większa stawka, tym wyższa wygrana; im

*Zaoszczędzony
jeden złoty!*

złotych) powtarzają się w ostatnich tygodniach często.

bardziej różnorodnego rodzaju gry, tym pewniejsze i liczniejsze możliwości wygrania. Ponieważ Lotto-ciagnienie odbywa się dwa razy w tygodniu (w Krakowie i w Warszawie), jest więc okazja do częstego grania i wygrywania.

Z pośród liczb od 1—90 wybiera się jedną liczbę, na którą stawia się stawkę. Grać można nie tylko na jedną, ale także na 2, 3, 4, lub 5 liczb (numerów).

Przy odgadnięciu jednego numeru wypłaca się przy wygranej 10-krotną stawkę, 50-krotną stawkę wygrać można, jeżeli oprócz numeru odgadnie się i kolejność jego wylosowania.

Przy odgadnięciu 2 numerów wygrywa się 180-krotną stawkę — gdy zaś odgadnie się wszystkie trzy numery, wysokość wygranej wynosi 3.600-krotną stawkę.

Wysokie wygrane (w tym także powyżej 10 tysięcy złotych)

Blizszych informacji o umowach gry, wysokości stawek i planie gry udziela każda LOTTO-KOLEKTURA

KONRAD

Gumpinger

KRAKAU

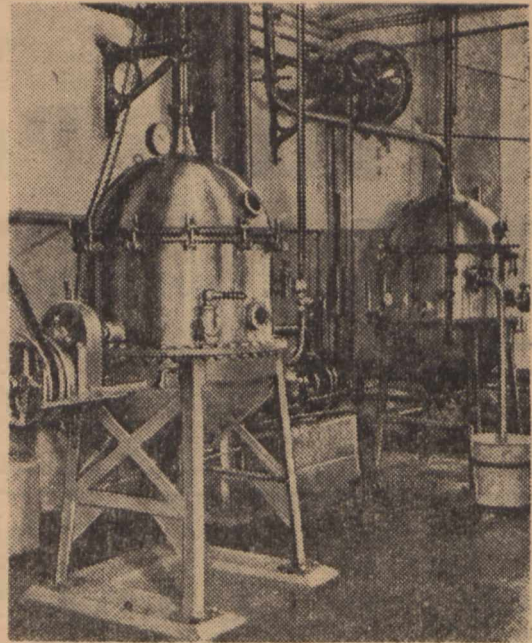
ADOLF-HITLER-PLATZ 6

Ruf: 186-28 u. 210-10 • Draht: Kolonialgump Krakau
 Empfangsstationen: Krakau-Hauptbahn • Krakau-Grzegorski
 Eigene Lager: Städtische Markthallen Krakau
IMPORT • GROSSVERTEILER • EXPORT
 Getreide, Mühlenprodukte, Futtermittel, Kartoffeln
 Südfrüchte, Obst, Gemüse • Obst- und Gemüsekonserven
 Nahrungs- und Genußmittel • Kolonialwaren

★

Wiederlassungen: DĘBICA, Ruf 125 • JASŁO, Ruf 145 • KROSNO, Ruf 14 • REICHSHOF

FRUCTOSA

Marmelade und Konserven
Marmelady i Konserwy

LANDWIRTSCHAFTLICHE ZENTRALSTELLE ○ LANDWIRTSCHAFTLICHE ZENTRALSTELLE ○ LANDWIRTSCHAFTLICHE ZENTRALSTELLE

LANDWIRTSCHAFTLICHE ZENTRALSTELLE

Für die bei unseren Erfassungsstellen abgelieferten landwirtschaftlichen Erzeugnisse gibt es Prämienwaren
 Za dostarczone naszym placówkom produkty rolne otrzymuje się towary premiowe

Für 1 Kg EIER
Za 1 Kg JAJ

1/2 Kg Zucker und 10 Zigaretten
1/2 Kg cukru i 10 papierosów

LANDWIRTSCHAFTLICHE ZENTRALSTELLE ○ LANDWIRTSCHAFTLICHE ZENTRALSTELLE ○ LANDWIRTSCHAFTLICHE ZENTRALSTELLE